

**A Kúria
Nemzetközi Kapcsolatok és Európai Jogi Irodájának
Hírlevele**

**2019. január 31.
X. évfolyam 1. szám**

EURÓPAI UNIÓS JOGI KÖZLEMÉNYEK..... 3

KÖZZÉTETT ELŐZETES DÖNTÉSHOZATAL IRÁNTI KÉRELMEK.....	3
BÜNTETŐ ÜGYSZAK.....	3
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	3
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK	11
POLGÁRI ÜGYSZAK	12
GAZDASÁGI ÜGYSZAK.....	13
ELŐZETES DÖNTÉSHOZATAL TÁRGYÁBAN KÖZZÉTETT HATÁROZATOK.....	17
BÜNTETŐ ÜGYSZAK.....	17
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	18
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK	24
POLGÁRI ÜGYSZAK	24
GAZDASÁGI ÜGYSZAK	26
EGYÉB, MAGYAR VONATKOZÁSÚ ÜGYEK AZ EURÓPAI BÍRÓSÁG ELŐTT	27
A KÚRIA UNIÓS JOGI TÁRGYÚ HATÁROZATAI	28
BÜNTETŐ ÜGYSZAK.....	28
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	29
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK	34
POLGÁRI ÜGYSZAK	34
GAZDASÁGI ÜGYSZAK	38

EMBERI JOGI KÖZLEMÉNYEK..... 42

AZ EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGÁNAK MAGYAR VONATKOZÁSÚ ÍTÉLETEI	42
AZ EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGÁNAK KIEMELTEN FONTOS ÍTÉLETEI	42
A KÚRIA EMBERI JOGI VONATKOZÁSÚ HATÁROZATAI	50
BÜNTETŐ ÜGYSZAK.....	50
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	50
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK	50
POLGÁRI ÜGYSZAK	51
GAZDASÁGI ÜGYSZAK	51

Európai uniós jogi közlemények

Közzétett előzetes döntéshozatal iránti kérelmek

Büntető ügyszak

1. Az Amtsgericht Kehl (Németország) által 2018. szeptember 28-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-615/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni az Európai Unió jogát, különösen a 2012/13 irányelvet, valamint az EUMSZ 21., EUMSZ 45., EUMSZ 49. és EUMSZ 56. cikket, hogy azokkal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely lehetővé teszi, hogy a büntetőeljárásban, pusztán azért, mert a terheltnek nem ezen, hanem egy másik tagállamban van a lakóhelye, kötelezővé tegyék, hogy a terhelt kézbesítési megbízottat nevezzen meg a neki szóló, tárgyalás mellőzésével hozott végzés kézbesítése céljából, azzal a következménnyel, hogy a tárgyalás mellőzésével hozott végzés akkor is jogerőre emelkedik – megteremtve ezáltal a terhelt későbbi magatartása büntethetőségének jogi feltételét (alaki jogerőhatás, „Tatbestandswirkung”) –, ha a terhelt számára nem biztosított a tárgyalás mellőzésével hozott végzésről való olyan tényleges tudomásszerzés, amely összehasonlítható a tárgyalás mellőzésével hozott végzés kézbesítésének azon esetével, amikor a terhelt lakóhelye az adott tagállamban van?

2) Arra az esetre, ha az első kérdésre nemleges a válasz: Úgy kell-e értelmezni az Európai Unió jogát, különösen a 2012/13 irányelvet, valamint az EUMSZ 21., EUMSZ 45., EUMSZ 49. és EUMSZ 56. cikket, hogy azokkal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely lehetővé teszi, hogy a büntetőeljárásban, pusztán azért, mert a terheltnek nem ezen, hanem egy másik tagállamban van a lakóhelye, kötelezővé tegyék, hogy a terhelt kézbesítési megbízottat nevezzen meg a neki szóló, tárgyalás mellőzésével hozott végzés kézbesítése céljából, azzal a következménnyel, hogy a tárgyalás mellőzésével hozott végzés akkor is jogerőre emelkedik – megteremtve ezáltal a terhelt későbbi magatartása büntethetőségének jogi feltételét (alaki jogerőhatás, „Tatbestandswirkung”) –, ha a terhelt számára nem biztosított a tárgyalás mellőzésével hozott végzésről való olyan tényleges tudomásszerzés, amely összehasonlítható a tárgyalás mellőzésével hozott végzés kézbesítésének azon esetével, amikor a terhelt lakóhelye az adott tagállamban van?

Közigazgatási ügyszak

1. A Commissione Tributaria Provinciale di Palermo (Olaszország) által 2018. augusztus 3-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-513/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a 2003/96/EK irányelv 7. cikkét, hogy annak hatálya kiterjed az autóbusszos személyszállítási ágazatban tevékenységet – ezen belül autóbussz autóbusszvezetővel történő bérbeadását – végző valamennyi közjogi, illetve magánjogi vállalkozásra és jogalanyra, és e rendelkezéssel ellentétes-e az irányelv végrehajtását szolgáló nemzeti szabályozás azon része, amelynek értelmében a kereskedelmi gázolajat felhasználó személyek köre nem foglalja magában az autóbussz autóbusszvezetővel történő bérbeadását végző személyeket?

2) A 2003/96/EK irányelv utóbb említett 7. cikkének (2) bekezdésében hivatkozott, az államok javára biztosított mozgástér („A tagállamok különbséget tehetnek a motorhajtóanyagként felhasznált gázolaj kereskedelmi és nem kereskedelmi felhasználása között, feltéve hogy a minimum [helyesen:

minimális] közösségi adómértékeket betartják és a motorhajtóanyagként felhasznált kereskedelmi gázolaj adómértéke nem kisebb, mint a 2003. január 1-jén hatályban levő nemzeti adómérték”) kizárja-e a közvetlen hatályát és feltétlen jellegét annak a rendelkezésnek, amelynek értelmében a kereskedelmi gázolaj magában foglalja a „nem menetrendszerű forgalomban történő személyszállítás” célját szolgáló gázolajat is?

3) Az irányelv utóbb hivatkozott 7. cikke tartalmi szempontból kellőképpen pontos-e, illetve kellőképpen feltétlen jellegű-e ahhoz, hogy arra egy jogvitában valamely magánszemély a tagállam hatóságai előtt közvetlenül hivatkozhatson?

2. A Tribunale Amministrativo Regionale per la Sardegna (Olaszország) által 2018. augusztus 6-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-515/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a 2007. október 23-i 1370/2007/EK rendelet 7. cikkének (2) bekezdését, hogy az előírja a szerződést közvetlenül odaítélni szándékozó hatóság részére, hogy megtegye a szükséges intézkedéseket ahhoz, hogy közzétegye az észszerű és komoly ajánlat előkészítéséhez szükséges információkat vagy azokról tájékoztatást nyújtson a szolgáltatás nyújtásában esetlegesen érdekelt valamennyi piaci szereplő részére?

2) Úgy kell-e értelmezni a 2007. október 23-i 1370/2007/EK rendelet 7. cikkének (4) bekezdését, hogy a szerződés közvetlen odaítélését megelőzően az illetékes hatóságnak össze kell hasonlítania a 7. cikk (4) bekezdése szerinti előzetes tájékoztatás közzétételét követően a szolgáltatás nyújtására vonatkozóan esetlegesen kapott valamennyi ajánlatot?

3. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (Magyarország) által 2018. augusztus 7-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-519/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: magyar

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a családegyesítési jogról szóló 2003/86/EK tanácsi irányelv 10. cikkének (2) bekezdését, hogy amennyiben egy tagállam e cikk alapján engedélyezi a 4. cikkben meghatározott családi körön kívüli családtag beutazását, úgy e családtagra csak a 10. cikk (2) bekezdésében foglalt feltételt („menekült eltartottja”) alkalmazhatja?

2) Amennyiben az 1. kérdésre adott válasz igen, úgy az irányelv 4. cikke (2) bekezdésének a) pontjában szabályozott „eltartotti” („dependency”) minőség olyan ténybeli helyzetet jelent-e, amelyben a különböző típusú függőségi tényezőknek együttesen, konjunktív módon kell fennállniuk, avagy az eset egyedi körülményeitől függően bármelyik függőségi tényező önmagában való fennállása is megalapozhatja azt? Ezzel összefüggésben megfelel-e a 10. cikk (2) bekezdésében foglalt feltételnek („menekült eltartottja”) az a tagállami jogszabály, amely az egyedi mérlegelést kizárva kizárólag egyetlen tényállási elemet, a függőségre utaló jellemzőt („egészségi állapota miatt képtelen önmagáról gondoskodni”) tekinti olyan feltételnek, mint ami megalapozza a feltételnek való megfelelést?

3) Amennyiben az 1. kérdésre adott válasz nem, tehát a tagállam nemcsak a 10. cikk (2) bekezdésében foglalt feltételt („menekült eltartottja”) alkalmazhatja, az azt jelenti, hogy jogosult belátása szerint bármilyen, ideértve a 4. cikk (2) és (3) bekezdésében más családtagi kör vonatkozásában előírt feltételeket is meghatározni, avagy kizárólag az irányelv 4. cikk (3) bekezdésben foglalt feltételt alkalmazhatja? Ez esetben az irányelv 4. cikkének (3) bekezdésben foglalt „objectively unable to provide for their own needs on account of their

state of health” milyen ténybeli helyzetet jelent? Úgy értelmezendő-e, hogy a családtag „a saját szükségleteiről” nem tud, vagy akként, hogy „önmagáról nem képes” gondoskodni, esetleg egyéb módon értelmezendő?

4. A Tribunale Amministrativo Regionale per il Lazio (Olaszország) által 2018. augusztus 6-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-521/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) A Poste Italiane s.p.a. társaság a korábban ismertetett jellemzők alapján a 2016. évi 50. sz. d.lgs. 3. cikke (1) bekezdésének d) pontja, valamint a vonatkozó (2014/23/EU, 2014/24/EU és 2014/25/EU) közösségi irányelv értelmében vett közjogi intézménynek minősül-e?

2) A fenti minősítés a 100 %-os tulajdonban lévő Poste Tutela s.p.a. társaságra is vonatkozik-e, amely ugyanakkor a Poste Italiane s.p.a. társaságba való beolvadás alatt áll, figyelemmel a 2014/23/EU irányelvnek a kontrollált jogi személyekre vonatkozó (46) preambulumbekzdésére (lásd még ebben az értelemben: az Európai Unió Bírósága negyedik tanácsának 2017. október 5-i határozata, C-567/15: az állam által ellenőrzött társaságokra vonatkozó versenyztetési kötelezettség; Cons. Stato, sez. VI [államtanács, VI. tanács] 2011. november 24-i 6211. sz. ítélete)?

3) E társaságok csak olyan közbeszerzési szerződések odaítélése esetén kötelesek-e a közbeszerzési eljárás lefolytatására, amelyek a közszolgáltató ajánlatkérő által a különös ágazatokban folytatott tevékenységekkel kapcsolatosak a 2014/25/EU irányelv alapján mint olyan ajánlatkérők amelyek a közjogi intézmény jellegét úgy kell tekinteni, hogy azt a közbeszerzési törvénykönyv II. részében foglalt szabályok tartalmazzák, bár teljes szerződéskötési autonómiával rendelkeznek – és amelyekre kizárólagosan magánjogi szabályok vonatkoznak – a nem az ezen ágazatokhoz tartozó szerződéses tevékenységek tekintetében, figyelemmel a 2014/23/EU irányelv (21) preambulumbekzdésében és 16. cikkében foglalt elvekre?

4) E társaságok a különös ágazatokra jellemző területen kívülinek tekintendő szerződések esetében – amennyiben megfelelnek a közjogi intézmény kritériumainak – továbbra is az általános 2014/24/EU irányelv (és így a közbeszerzési szerződésekre vonatkozó szabályok) hatálya alatt maradnak-e, még akkor is, ha azok az alapításuk óta bekövetkezett változások okán elsődlegesen vállalkozási jellegű tevékenységet folytatnak, versenykörülmények között?

5) Egyebekben olyan hivatalok esetén, ahol vegyesen folytatnak az egyetemes szolgáltatáshoz kapcsolódó tevékenységet és e szolgáltatáson kívül álló tevékenységet, a különös közérdekű szolgáltatáshoz viszonyított funkcionalitás kizárható-e mind a rendes mind a rendkívüli karbantartás tekintetében, a takarításhoz, a berendezéshez, valamint a portai és felügyeleti tevékenységhez kapcsolódó szerződések esetén?

6) Végezetül amennyiben elfogadható a Poste Italiane s.p.a. álláspontja, ellentétes-e az ajánlattevők bizalma védelmének megszilárdult elvével az, hogy a közbeszerzési eljárás meghirdetése – az átláthatóságnak és az egyenlő bánásmódnak a közbeszerzési szerződésekről szóló törvénykönyv által szabályozott valamennyi biztosítékának körébe nem tartozó – saját döntésre vezethető vissza, amelyet további erre vonatkozó értesítés nélkül megfelelően tettek közzé az Olasz Köztársaság és az Európai Unió Hivatalos Lapjában?

5. A Bundesgerichtshof (Németország) által 2018. augusztus 13-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-527/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. Rendelkezésre kell-e bocsátania a gyártónak elektronikusan továbbfeldolgozható formában a 715/2007/EK rendelet 6. cikke (1) bekezdésének első mondata szerint a független gazdasági szereplők

számára biztosítandó információkat?

2. Fennáll-e a független gazdasági szereplőknek a 715/2007/EK rendelet 6. cikke (1) bekezdésének első mondata szerinti tiltott hátrányos megkülönböztetése, ha a gyártó információs szolgáltató bevonásával további információs csatornát biztosít az eredeti pótalkatrészek hivatalos forgalmazók és szervizek általi forgalmazása céljából?

6. Az Upper Tribunal (Egyesült Királyság) által 2018. augusztus 20-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-544/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: angol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Az EUMSZ 49. cikket úgy kell-e értelmezni, hogy az olyan személy, aki a terhesség előrehaladott szakasza, valamint a szülést követő időszak által okozott fizikai korlátok miatt felhagy az önálló vállalkozói tevékenységével, megtartja az e cikk értelmében vett önálló vállalkozói jogállását, feltéve, hogy a gyermeke megszületését követően észszerű időn belül ismét gazdasági tevékenységet folytat vagy munkát keres?

7. A Consiglio di Stato (Olaszország) által 2018. augusztus 29-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-552/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Ellentétes-e az uniós joggal, különösen a közbeszerzésről szóló 2014/24/EU irányelv 57. cikkének (4) bekezdésével, továbbá az irányelv (101) preambulumbekkezdésével, valamint az arányosság és az egyenlő bánásmód elvével a szóban forgóhoz hasonló nemzeti szabályozás, amely miután a gazdasági szereplő kötelező kizárásának eseteként határozza meg a „súlyos szakmai köteleességszegést”, kimondja, hogy ha a súlyos szakmai köteleességszegés a közbeszerzési szerződés határidő előtti felmondásához vezetett, a gazdasági szereplő csak akkor zárható ki, ha a felmondást bíróság előtt nem vitatták, vagy ha azt a bíróság jogerősen helyben hagyta?

8. A Finanzgericht Baden-Württemberg (Németország) által 2018. szeptember 4-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-559/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Úgy kell-e értelmezni a vám- és a statisztikai nomenklatúráról, valamint a Közös Vámtarifáról szóló, 1987. július 23-i 2658/87/EGK tanácsi rendelet I. mellékletében szereplő, a vám- és a statisztikai nomenklatúráról, valamint a közös vámtarifáról szóló 2658/87/EGK tanácsi rendelet I. mellékletének módosításáról szóló, 2012. december 12-i 1218/2012/EU bizottsági végrehajtási rendelettel módosított Kombinált Nomenklatúrát, hogy a jelen ügyben szereplőkhöz hasonló statikus áramátalakítókat csak akkor kell a 8504 4030 vámtarifaalszám alá besorolni, ha azokat elsősorban telekommunikációs berendezésekhez, automatikus adatfeldolgozó gépekhez és azok egységeihez használják, vagy elegendő az említettekhez való használat jellemzőjének fennállásához, hogy a statikus áramátalakítók objektív tulajdonságaikra tekintettel egyéb felhasználási területek mellett telekommunikációs berendezésekhez, automatikus adatfeldolgozó gépekhez és azok egységeihez is használhatók?

9. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (Magyarország) által 2018. szeptember 7-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-564/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: magyar

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Értelmezhető-e a nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról (átdolgozás) szóló 2013/32 számú EU irányelv (1) (a továbbiakban: Eljárási Irányelv) 33. cikkének, az elfogadhatatlan kérelmekre vonatkozó rendelkezései oly módon, hogy azokkal nem ellentétes az a tagállami szabályozás, amely szerint a menekültügyi eljárásban elfogadhatatlan az olyan kérelem, amely szerint a kérelmező olyan országon keresztül érkezett, ahol üldözésnek vagy a súlyos sérelem veszélyének nincs kitéve, vagy ha abban az országban, amin keresztül Magyarországra érkezett, a megfelelő szintű védelem biztosított?

2) Értelmezhető-e az Alapjogi Charta 47. cikke, illetve az Eljárási Irányelv 31. cikke – figyelembe véve az Emberi Jogok Európai Egyezményének 6. és 13. cikkében foglaltakat is – oly módon, hogy megfelelő az a tagállami szabályozás, amely a menekültügyi eljárásokban az elfogadhatatlansági kérelmekre vonatkozóan, közigazgatási perben 8 napos kötelező eljárási határidőt ír elő a bírósági eljárásra?

10. A Commissione Tributaria Regionale per la Lombardia (Olaszország) által 2018. szeptember 6-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem – Societé Générale S. A. kontra Agenzia delle Entrate (C-565/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Ellentétes-e az EUMSZ 18., EUMSZ 56. és EUMSZ 63. cikkel az a nemzeti szabályozás, amely a pénzügyi szereplők és a közvetítő illetősége szerinti államtól függetlenül írja elő a tranzakció feleit terhelő pénzügyi tranzakciós adó alkalmazását, amely a műveletek értékének sávjai szerint növekvő és a kereskedéssel érintett eszköz típusától, továbbá a szerződés értékétől függően eltérő fix összegnek felel meg, és amelyet arra figyelemmel kell megfizetni, hogy az adóköteles műveletek tárgyát az adót előíró államban illetőséggel rendelkező társaság által kibocsátott értékpapíron alapuló származtatott eszközzel való kereskedés képezi?

11. A Consiglio di Stato (Olaszország) által 2018. szeptember 11-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-569/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

„Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 3., EUMSZ 26., EUMSZ 32., EUMSZ 40. és EUMSZ 41. cikket, valamint az oltalom alatt álló eredetmegjelölésekre vonatkozó szabályozásról szóló 1151/2012/EU rendelet (1) 1., 3., 4., 5. és 7. cikkét, amelyek előírják a tagállamok számára, hogy biztosítsák mind a termékek Unión belüli szabad piaci versenyét, mind a minőségrendszer védelmét a kedvezőtlen helyzetű mezőgazdasági területek támogatása érdekében, hogy azokkal ellentétes az, hogy (a 2014. augusztus 11-i 116. sz. törvénnyel törvénnyé alakított 2014. június 24-i 91. sz. d.l. 4. cikkében foglalt) nemzeti szabályozás olyan korlátozást állapított meg, amely szerint a mozzarella di bufala Campana OEM termék kizárólag az arra szolgáló létesítményekben állítható elő, amelyekben tilos a mozzarella di Bufala Campana OEM ellenőrzési rendszere alá nem tartozó állattenyészetekből származó tej tartása és tárolása?”

12. Az Eparchiako Dikastirio Larnakas (Ciprus) által 2018. szeptember 19-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-584/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: görög

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Helyes-e az az értelmezés, amely szerint az 565/2014/EU határozat közvetlen joghatásokat vált ki egyrészt a harmadik országok állampolgárainak azon jogát illetően, hogy a rendeltetési hely szerinti tagállam külső határainak átlépésekor ne tartozzanak a vízumkötelezettség alá, és másrészt a rendeltetési hely szerinti, szóban forgó tagállam azon kötelezettségét illetően, hogy az ne követelje meg e vízumot, amennyiben az előbbieket rendelkeznek a rendeltetési hely szerinti tagállam által alkalmazni vállalt 565/2014/EU határozat alapján kölcsönösen elismert vízumok és engedélyek listáján szereplő vízummal vagy tartózkodási engedéllyel?

2) Amennyiben a légifuvarozó az indulási hely szerinti tagállam repülőterén közvetlenül és/vagy képviselői vagy megbízottjai útján visszautasítja egy utas beszállását arra hivatkozással, hogy a rendeltetési hely szerinti tagállam hatóságai elutasították az e tagállamba való belépésének engedélyezését a beutazó vízum (visa) vélelmezett hiányában, megállapítható-e, hogy a légifuvarozó a szóban forgó állam szerveként látja el feladatát és jár el oly módon, hogy a károsult utas a rendeltetési hely szerinti tagállam bírósága előtt vele szemben hivatkozhat az 565/2014/EU határozatra annak bizonyítása érdekében, hogy jogosult további vízum nélkül belépni és pénzbeli kártalanítást követelni e jogának és következképpen a fuvarozási szerződésének megsértése miatt?

3) Visszautasíthatja-e a légifuvarozó közvetlenül és/vagy képviselői vagy megbízottjai útján egy harmadik ország állampolgárságával rendelkező utas beszállását a rendeltetési hely szerinti tagállam hatóságainak az ezen tagállam területére való belépést megtagadó határozata alapján anélkül, hogy azt megelőzően kiadott és/vagy átadott volna az említett állampolgár részére egy, a beléptetés megtagadásáról szóló, megindokolt írásbeli határozatot (lásd az (EU) 2016/399 rendelet 14. cikkének (2) bekezdését, korábban az 562/2006/EK rendelet 13. cikkét, amely előírja a beléptetés megtagadásáról szóló megindokolt határozat kiadását) az alapvető jogok tiszteletben tartásának és különösen a károsult utas jogai bíróság előtti védelmének biztosítása érdekében (lásd ugyanezen rendelet 4. cikkét)?

4) Úgy kell-e értelmezni a 261/2004/EK rendelet 2. cikkének j) [pontját], hogy ki kell zárni annak hatálya alól az utas visszautasított beszállásának azon esetét, amikor a légifuvarozó a „nem megfelelő utazási okmányok” indoka alapján határoz így? Helyes-e az az értelmezés, amely szerint a visszautasított beszállás a rendelet hatálya alá tartozik, amennyiben a bíróság az egyes esetek különös körülményei alapján úgy határoz, hogy az utazási okmányok megfelelőek voltak és a visszautasított beszállás indokolatlan vagy az európai jog megsértése miatt jogsértő volt?

5) Megfosztható-e az utas a 261/2004/EK rendelet 4. cikkének (3) bekezdésében foglalt kártalanításhoz való jogtól a légifuvarozó felelősségének az utazási okmányainak állítólagos meg nem felelése esetén történő kizárására vagy korlátozására vonatkozó kikötésre való hivatkozást követően, amennyiben e kikötés szerepel a légifuvarozó szolgáltatásának nyújtására vonatkozóan előzetesen közzétett rendes feltételek között? Ellentétes-e ugyanezen rendelet 15. cikkének a 14. cikkel összhangban értelmezett rendelkezésével a légifuvarozó felelősségét korlátozó és/vagy kizáró kikötések alkalmazása?

13. A College van Beroep voor het Bedrijfsleven (Hollandia) által 2018. szeptember 21-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-592/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. Úgy kell-e értelmezni az 528/2012 rendelet 3. cikkében szereplő „biocid termék” fogalmát, hogy az olyan szereket is magában foglal, amelyek egy vagy több baktériumfajtából, enzimből vagy más alkotóelemből állnak, amennyiben az adott szer jellemző hatását tekintve nem közvetlenül azokra a károsító szervezetekre gyakorol hatást, amelyekre szánják, hanem a károsító szervezetek lehetséges

élőhelyének kialakulására, illetve fennmaradására, és milyen követelményeknek kell adott esetben az ilyen behatásnak megfelelnie?

2. Az első kérdés megválaszolása szempontjából van-e jelentősége annak, hogy azok a körülmények, amelyek között egy ilyen szert alkalmaznak, mentesek-e a károsító szervezetektől, és amennyiben igen, milyen kritériumok alapján kell megítélni, hogy ez utóbbiról van-e szó?

3. Az első kérdés megválaszolása szempontjából van-e jelentősége annak, hogy a behatásra milyen időtartamon belül kerül sor?

14. A Szombathelyi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (Magyarország) által 2018. szeptember 24-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-600/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: magyar

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 92. cikk rendelkezéseit, mint amelyekkel ellentétben áll a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: KKV tv.) 12/A. §-ának akkénti értelmezése, továbbá az ezzel összefüggésben kialakult hatósági gyakorlat, amely nem teszi lehetővé a KKV tv. 12/A. §-ának alkalmazását olyan nem Magyarországon bejegyzett – más tagállami – vállalkozások (jogalanyok) esetében, melyek egyébként megfelelnek a KKV tv. kis- és középvállalkozás fogalmának?

15. A Bundesverwaltungsgericht (Ausztria) által 2018. szeptember 25-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-605/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a legutóbb a 2013/50/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, a szabályozott piacra bevezetett értékpapírok kibocsátóival kapcsolatos információkra vonatkozó átláthatósági követelmények harmonizációjáról és a 2001/34/EK irányelv módosításáról szóló, 2004. december 15-i 2004/109/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikke (1a) bekezdése negyedik albekezdésének iii. pontját, hogy a „részvénytulajdonosokra vagy [...] természetes vagy jogi személyekre” vonatkozó „szigorúbb követelmények[...]” megengedhetőségének feltétele, hogy azokat a „törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket”, amelyek a szavazati jog mértékének bejelentésére vonatkozó szigorúbb követelményeket írnak elő, a nyilvános vételi ajánlatról szóló 2004/25/EK irányelv 4. cikke alapján a tagállam által kijelölt hatóság „felügyel[je]”, és hogy e felügyelet kiterjedjen a 2004/109/EK irányelv értelmében vett, a szavazati jog mértékének bejelentésére vonatkozó szigorúbb követelmények betartására?

2) Ellentétes-e az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkével az olyan nemzeti gyakorlat, amely szerint a 2004/25/EK irányelv 4. cikke szerinti felügyeleti hatóság azon jogerős határozata, amely megállapítja, hogy valamely személy megsértette a 2004/25/EK irányelvet átültető nemzeti jogszabályokat, az ugyanezen személy ellen a 2004/109/EK irányelvet (átláthatósági irányelv) átültető, ehhez kapcsolódó nemzeti jogszabályok megsértése miatt lefolytatott közigazgatási büntetőeljárásban is kötőerővel rendelkezik, és ezért ez a személy nem vitathatja jogi vagy ténybeli szempontból a már jogerősen megállapított jogsértést?

16. A Tribunal Tributário de Lisboa (Portugália) által 2018. szeptember 28-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-613/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: portugál

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

A belföldön letelepedett társaság által külföldi illetőségű jogalanyok fizetett osztalék adózása területén összeegyeztethető-e a tagállamok és harmadik országok közötti tőkemozgásokra vonatkozó korlátozások tilalmának elvével az, hogy a harmadik országbeli illetőséggel rendelkező jogalanyokra alkalmazandó társasági adó tényleges mértéke magasabb, mint amelyet az azonos jellegű, belföldi illetőségű jogalanyokra kell alkalmazni?

17. A Court of Session, Edinburgh (Egyesült Királyság) által 2018. október 3-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-621/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: angol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Amennyiben valamely tagállam az Európai Unióról szóló szerződés 50. cikkével összhangban értesítette az Európai Tanácsot azon szándékáról, hogy ki kíván lépni az Európai Unióból, lehetővé teszi-e az uniós jog ezen értesítésnek az értesítő tagállam általi egyoldalú visszavonását, és ha igen, milyen feltételek mellett, és ez milyen hatással van a tagállam Európai Unióban való maradására?

18. A Tribunal Administrativo e Fiscal de Coimbra (Portugália) által 2018. október 5-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-627/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: portugál

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 108. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2015. július 13-i (EU) 2015/1589 tanácsi rendelet 17. cikkének (1) bekezdésében a támogatások visszatéríttetésére vonatkozó jogosultság érvényesítésére előírt elévülési időt kizárólag az Európai Unió és a támogatások visszatéríttetését elrendelő határozat címzett tagállamának jogviszonyában kell-e alkalmazni, vagy az említett tagállam és a jogorvoslatot kérelmező fél mint a közös piaccal összeegyeztethetetlennek minősített támogatás kedvezményezettje közötti jogviszonyban is alkalmazni kell?

2) Amennyiben megállapítást nyer, hogy az említett határidőt a támogatások visszatéríttetését elrendelő határozat címzett tagállama és a közös piaccal összeegyeztethetetlennek minősített támogatások kedvezményezettjei közötti jogviszonyokra is alkalmazni kell, úgy kell-e tekinteni, hogy e határidő kizárólag a visszatéríttetést elrendelő határozat elfogadására vonatkozó eljárásra vagy a határozat végrehajtására is vonatkozik?

3) Amennyiben megállapítást nyer, hogy az említett határidőt alkalmazni kell a támogatások visszatéríttetését elrendelő határozat címzett tagállama és a közös piaccal összeegyeztethetetlennek minősített támogatások kedvezményezettjei közötti jogviszonyokra, ezt úgy kell-e értelmezni, hogy e határidőt a Bizottság vagy az érintett tagállam bármely, a jogellenes támogatással kapcsolatos aktusa akkor is megszakítja, ha erről nem tájékoztatták a visszatérítendő támogatás kedvezményezettjét?

4) Ellentétes-e a 2015. július 13-i (EU) 2015/1589 tanácsi rendelet 16. cikkének (2) bekezdésével, valamint az uniós jog elveivel – konkrétan a tényleges érvényesülés elvével, és azon elvvel, miszerint az állami támogatások nem egyeztethetők össze az egységes piaccal – az, hogy a visszatérítendő támogatások után felszámítandó kamatok tekintetében a hivatkozott rendelet 17. cikkében előírtnál rövidebb időtartamú elévülési idő alkalmazandó, ahogy azt a polgári törvénykönyv 310. cikke (1) bekezdésének d) pontja meghatározza?

1. A Corte suprema di cassazione (Olaszország) által 2018. augusztus 2-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-507/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a 2000/78/EK irányelv 9. cikkét, hogy az eltérő szexuális irányultságú személyek csoportjának bíróság előtti védelmére specializálódott ügyvédekkel álló szervezet, amely alapító okiratában megállapítja az e csoport kultúrája és jogai védelmének előmozdítására irányuló célt, automatikusan a közösségi érdek képviselője és olyan nonprofit jellegű szervezet, amely jogosult a bírósági eljárásban eljárni, kártérítés iránti kereset esetében is, az említett csoport tekintetében hátrányosan megkülönböztetőnek vélt tények fennállása esetén?

2) A hátrányos megkülönböztetéssel szemben a 2000/78/EK irányelvben nyújtott védelem hatálya alá tartozik-e az irányelv 2. és 3. cikkének megfelelő értelmezése szerint a homoszexuális személyek csoportjával szemben kifejtett vélemény, amelyben egy szórakoztató rádióműsor során adott interjú közben az interjúalany kijelentette, hogy sosem venne fel ilyen személyeket vagy működne együtt azokkal saját ügyvédi irodájában, jóllehet ilyen felvételi eljárás nem volt folyamatban, és e személy nem is tervezett ilyet?

2. Az Audiencia Nacional (Spanyolország) által 2018. szeptember 20-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-588/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: spanyol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a munkaidő szervezés egyes szempontjairól szóló, 2003. november 4-i 2003/88/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 5. cikkét, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely lehetővé teszi, hogy a heti pihenőidővel egyidejűleg vegyék igénybe a pihenőidőtől eltérő célokat szolgáló fizetett távolléteket?

2) Úgy kell-e értelmezni a munkaidő-szervezés egyes szempontjairól szóló, 2003. november 4-i 2003/88/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 7. cikkét, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely lehetővé teszi, hogy az éves szabadsággal egyidejűleg vegyék igénybe a pihenőidőtől, a kikapcsolódásra és szabad időtöltésre alkalmas időtől eltérő célokat szolgáló fizetett távolléteket?

3. A Centrale Raad van Beroep (Hollandia) által 2018. szeptember 25-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-610/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) A. Úgy kell-e értelmezni az 1408/71/EGK rendelet 14. cikke 2. pontjának a) alpontját, hogy olyan körülmények között, mint amilyenek az alapügyben szerepelnek, a munkavállalóként foglalkoztatott nemzetközi tehergépkocsi vezető

a) azon fuvarozási vállalkozás utazó személyzete tagjának tekintendő, amely őt felvette, amelynek ténylegesen határozatlan ideig korlátlanul rendelkezésére áll, amely vele szemben a tényleges utasítási jogot gyakorolja, és amelynek ténylegesen viselnie kell a bérköltségeket, vagy

b) azon vállalkozás utazó személyzete tagjának tekintendő, amely formálisan munkaszerződést kötött vele, és amely részére az a) pontban említett fuvarozási vállalkozással kötött megállapodás alapján díjazást fizetett, és ezzel kapcsolatban az e vállalkozás székhelye szerinti tagállamban, nem pedig az a) pontban említett fuvarozási vállalkozás székhelye szerinti tagállamban fizetett járulékokat,

vagy

c) egyaránt tekintendő az a) pontban említett és a b) pontban említett vállalkozás utazó személyzete tagjának?

B. Úgy kell-e értelmezni a 883/2004/EK rendelet 13. cikke (1) bekezdésének b) pontját, hogy olyan körülmények között, mint amilyenek az alapügyben szerepelnek, a munkavállalóként foglalkoztatott nemzetközi tehergépkocsi-vezető munkáltatójának

a) azon fuvarozási vállalkozás tekintendő, amely az érintettet felvette, amelynek az érintett ténylegesen határozatlan ideig korlátlanul rendelkezésére áll, amely az érintettel szemben a tényleges utasítási jogot gyakorolja, és amelynek ténylegesen viselnie kell a bérköltségeket, vagy

b) azon vállalkozás tekintendő, amely formálisan munkaszerződést kötött a tehergépkocsi-vezetővel, és amely részére az a) pontban említett fuvarozási vállalkozással kötött megállapodás alapján díjazást fizetett, és ezzel kapcsolatban az e vállalkozás székhelye szerinti tagállamban, nem pedig az a) pontban említett fuvarozási vállalkozás székhelye szerinti tagállamban fizetett járulékokat, vagy

c) egyaránt tekintendő az a) pontban említett és a b) pontban említett vállalkozás?

2) Ha olyan körülmények között, mint amilyenek az alapügyben szerepelnek, az első kérdés A. pontjának b) alpontjában és az első kérdés B. pontjának b) alpontjában említett vállalkozást kell munkáltatónak tekinteni:

Az alapügyekben egészben vagy részben megfelelően alkalmazandók-e az 1408/71/EGK rendelet 14. cikke 2. pontja a) alpontjának és a 883/2004/EK rendelet 13. cikke (1) bekezdése b) pontjának alkalmazása céljából azok a különleges feltételek, amelyek mellett a munkaerő kölcsönzők és egyéb olyan munkáltatók, mint a közvetítők, az 1408/71/EGK rendelet 14. cikke 1. pontjában a) alpontjában és a 883/2004/EK rendelet 12. cikkében szabályozott, a foglalkoztatás szerinti állam elve alóli kivételekre hivatkozhatnak?

3) Ha olyan körülmények között, mint az alapügyekben szereplő körülmények, az első kérdés A. pontjának b) alpontjában és az első kérdés B. pontjának b) alpontjában említett vállalkozást kell munkáltatónak tekinteni, a második kérdésre pedig nemleges választ kell adni:

Az Unió és/vagy az EFTA jogával való visszaélésnek tekintendő helyzetet képeznek-e a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelemben ismertetett tények és körülmények? Amennyiben igen, milyen következménnyel jár ez?

Polgári ügyszak

1. A Bundesgerichtshof (Németország) által 2018. augusztus 21-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-541/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Alkalmas e megkülönböztetésre a megjelölés, ha gyakorlati szempontból jelentős és kézenfekvő lehetőség van arra, hogy áruk vagy szolgáltatások származásának jelzésként használják, még akkor is, ha ez nem a megjelölés használatának legvalószínűbb formája?

2. A Saarländisches Oberlandesgericht (Németország) által 2018. augusztus 23-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-548/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Alkalmazható-e a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló, 2008. június 17-i 593/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet („Róma I” rendelet) 14. cikke többszörös engedményezésnél a harmadik személyekkel szembeni joghatásokra?

- 2) Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén: melyik jog hatálya alá tartoznak ebben az esetben a harmadik személyekkel szembeni joghatások?
- 3) Az első kérdésre adandó nemleges válasz esetén: alkalmazható-e ez a rendelkezés értelemszerűen?
- 4) A harmadik kérdésre adandó igenlő válasz esetén: melyik jog hatálya alá tartoznak ebben az esetben a harmadik személyekkel szembeni joghatások?

3. Az Oberlandesgericht Frankfurt am Main (Németország) által 2018. szeptember 20-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-583/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a fogyasztók jogairól szóló, 2011. október 25-i 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkének 6. pontját, hogy az olyan szerződésekre is kiterjed, amelyek a kereskedőt nem közvetlenül kötelezik a szolgáltatásnyújtásra, hanem a fogyasztó arra szerez jogot, hogy a jövőbeni szolgáltatásmegrendelés esetén árengedményt kapjon?

Amennyiben az első kérdésre igenlő választ kell adni:

2) Úgy kell-e értelmezni a fogyasztók jogairól szóló, 2011. október 25-i 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikke (3) bekezdése k) pontjának „személyszállítási szolgáltatás tárgyú szerződésekre” vonatkozó kivételi szabályát, hogy az olyan tényállásokra is kiterjed, amelyekben a fogyasztó ellenszolgáltatásként nem közvetlenül személyszállítási szolgáltatásban részesül, hanem arra szerez jogot, hogy a jövőben megkötendő szállítási szerződések esetén árengedményt kapjon?

4. A Cour de cassation (Franciaország) által 2018. október 4-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-622/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: francia

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

A védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2008. október 22-i 2008/95/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 5. cikke (1) bekezdésének b) pontját, valamint a 10. és 12. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy védjegybitorlás miatt kártérítés illetheti meg azt a védjegyjogosultat, aki sosem használta a védjegyét, és aki az e védjegy vonatkozásában őt megillető oltalmat a védjegy lajstromozásának meghirdetésétől számított öt éves határidő leteltét követően elvesztette, és arra hivatkozik, hogy harmadik személy által, hogy a védjegyoltalom megszűnésének beállta előtt az említett védjegyhez hasonló megjelölést használt olyan árukkal, illetve szolgáltatásokkal kapcsolatban, amelyek az e védjegy árujegyzékében szereplő árukkal, illetve szolgáltatásokkal azonosak, vagy azokhoz hasonlóak, megsértette e védjegy alapvető funkcióját?

Gazdasági ügyszak

1. A Landgericht Hamburg (Németország) által 2018. augusztus 31-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-557/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Akkor is a teljes légi utat kell-e alapul venni a 261/2004/EK rendelet 7. cikke szerinti kártalanítás kiszámításánál, ha valamely utas először a csatlakozó járat késése/törlése miatt három órás késést, majd a végső célállomáson több mint három órás késést szenved el, az átszálló utasokat szállító légi járat azonban pontos volt, a két légi járatot különböző légifuvarozók üzemeltették, és a helyfoglalást egy, a légi járatokat az ügyfelei számára összeállító utazásszervező igazolta vissza?

2. A Handelsgericht Wien (Ausztria) által 2018. szeptember 7-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-566/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) A 2004. február 11-i 261/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 5. és 7. cikkét akként kell-e értelmezni, hogy a légi járatok utasai a rendelet értelmében ugyanazon foglalás alapján egynél több alkalommal is jogosultak lehetnek kártalanításra, ha törlik azt a járatot, amelyre a légitársaság az utasokat átfoglalta, vagy a járat több mint három órát késik, ami azt eredményezi, hogy a rendelet 7. cikke szerinti kártalanítás nem átalányjellegű, hanem függ a járatátlételek számától, vagy a járatátlételek és következtetésekkel a késedelem terjedelmétől?

2) Amennyiben az első kérdésre igenlő válasz adandó, ez hogyan egyeztetendő össze a Bíróság 2009. november 19-i Sturgeon és társai ítéletében (C-402/07 és C-432/07) lefektetett elvvel, amely szerint a rendelet 5. cikkét akként kell értelmezni, hogy a késéssel érintett járatok utasait a törölt járatok utasaihoz hasonlóknak lehet tekinteni a kártalanítás szabályai szempontjából, ha a Bíróság 2012. október 23-i Nelson és társai ítéletében (C-581/10 és C-629/10) kimondta, hogy a késedelem három órát meghaladó időtartama nem kerül figyelembevételre az átalánykártalanítás kiszámítása során?

3. A tribunal d'instance d'Épinal (Franciaország) által 2018. október 1-jén benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-616/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: francia

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

A fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. április 23-i 2008/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv által a fogyasztóknak biztosított védelemmel ellentétes-e az olyan nemzeti rendelkezés, amely egy vállalkozás által a fogyasztóval szemben indított és a közöttük létrejött hitelmegállapodáson alapuló kereset vonatkozásában tiltja a nemzeti bíróság számára, hogy a szerződés megkötésétől számítandó ötéves elévülési határidő lejártával hivatalból vagy a fogyasztó által felhozott kifogás következtében figyelembe vegye és szankcionálja az irányelv 8. cikkében előírt, a fogyasztó hitelképességének vizsgálatára vonatkozó kötelezettséget előíró rendelkezések, az irányelv 10. és azt követő cikkeiben előírt, a tájékoztatás egyértelmű és tömör megjelenítésére vonatkozó kötelezettséget előíró rendelkezések, és általánosabban az említett irányelv által előírt fogyasztóvédelmi rendelkezések összességének megsértését?

4. A Juzgado de Primera Instancia de Albacete (Spanyolország) által 2018. október 2-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-617/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: spanyol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) A 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdése szerinti „nem jelent kötelezettséget a fogyasztóra nézve” szövegrész joghatása kizárja-e annak lehetőségét, hogy a hitelező és a fogyasztó magánjogi megállapodás keretében mérsékelhessék az olyan kikötést, amely nem felel meg a 4. cikk (2) bekezdése szerinti világos és érthető megfogalmazás követelményének, akár az említett kikötés összegének csökkentésével, akár a fogyasztó számára kevésbé hátrányos, más kikötéssel való felváltásával?

Megváltoztatja-e a jelen kérdésre adandó választ, ha az említett mérséklést a fogyasztó és a hitelező által megkötött megállapodásba foglalják, amelynek célja éppen azon jogvita peren kívüli rendezése, amely a felek közötti korábban létrejött szerződésben foglalt, egyedileg meg nem tárgyalt kikötés átláthatóságának esetleges hiányáról szól?

2) Úgy kell-e értelmezni a 93/13 irányelv 4. cikkének (2) bekezdését, hogy a „szerződés elsődleges

tárgya” és „az ár vagy díjazás megfelelése az ellenértékként szállított áruval vagy nyújtott szolgáltatással [helyesen: az árnak vagy díjazásnak az ellenértékként szállított árunak vagy nyújtott szolgáltatásnak való megfelelése]” fordulat kiterjed a hitelező és a fogyasztó között létrejött megállapodás során egyedileg meg nem tárgyalt foglalt két azon kikötésre is, amely egyrészt mérsékeli a felek között létrejött korábbi szerződésben foglalt valamely kikötést – azt a fogyasztó számára kevésbé hátrányos kikötéssel váltva fel –, másrészt, amelynek révén a fogyasztó lemond azon jogáról, hogy a szóban forgó kikötés átláthatóságának hiányát és az ebből eredő joghatásokat peres úton vagy peren kívül érvényesítse?

3) Az előző kérdésre adandó igenlő válasz esetén, a 93/13 irányelv 4. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy „azon áruk vagy szolgáltatások természet[e] [...], amelyekre vonatkozóan a szerződést kötötték [helyesen: a szerződés tárgyát képező áru vagy szolgáltatás természete]” és „a szerződés megkötésének időpontjában az akkor fennálló összes körülmény, amely a szerződés megkötését kísérte [helyesen: a szerződéskötés időpontjában [...] a szerződéskötés {tekintetbe vett} valamennyi körülménye]” csak az olyan kikötések tisztességtelen jellegének megítélésénél vehetők figyelembe, amelyek nem a szerződés elsődleges tárgyának meghatározására vonatkoznak? Vagy ellenkezőleg, ugyanezek a kritériumok figyelembe vehetők a 4. cikk (2) bekezdése [által hivatkozott szerződés] elsődleges tárgyára vonatkozó kikötések átláthatóságának megítélésénél is?

4) A második kérdésre adandó igenlő válasz esetén, összeegyeztethető-e az irányelv 4. cikkének (2) bekezdésével – konkrétan, a világos és érthető megfogalmazás, és ebből eredően az átláthatóság követelményeivel – az olyan nemzeti ítélkezési gyakorlat, amely a hitelező és a fogyasztó között egyedileg meg nem tárgyalt olyan megállapodás esetén, amely a felek között korábban létrejött szerződésbe foglalt kikötés alkalmazását mérsékeli, nem tekinti szükségesnek, hogy a hitelező a kikötés átláthatóságának esetleges hiányáról tájékoztassa a fogyasztót, mert az említett nemzeti ítélkezési gyakorlatot úgy értelmezi, hogy az átláthatóság hiányának alapját képező kritériumok közismertek?

5) A második kérdésre adandó igenlő válasz esetén, úgy kell-e értelmezni az irányelv 4. cikkének (2) bekezdését, hogy a fogyasztónak az egyedileg meg nem tárgyalt kikötés átláthatóságának esetleges hiányával kapcsolatos követelések peres úton vagy peren kívül történő érvényesítéséről való lemondása csak akkor felel meg a „világos és érthető megfogalmazás” követelményének, ha a hitelező előzetesen tájékoztatta a fogyasztót a lemondásának tárgyát képező konkrét jogokról, különösen azon konkrét összegekről, amelyek követeléséről lemond?

5. A Sofiyski gradski sad (Bulgária) által 2018. október 8-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-629/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: bolgár

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Összeegyeztethető-e az 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 25. cikkével, hogy a visszautasított beszállás és légi járatok törlése vagy hosszú késése [helyesen: jelentős késése] esetén az utasoknak nyújtandó kártalanítás és segítség közös szabályainak megállapításáról és a 295/91/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. február 11-i 261/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendeleten alapuló keresetekre vonatkozóan a jogvita keletkezését megelőzően létrejött megállapodással kötnek ki választott joghatású okot?

6. Az Okrazhen sad Vidin (Bulgária) által 2018. október 17-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-647/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: bolgár

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. i) Úgy kell-e értelmezni az EUSZ 2. cikkben védett „jogállamiság” értékét, hogy aszerint valamely tagállamban a nemzeti jogalkotó jogszabály kibocsátásakor köteles figyelemmel lenni az Európai

Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlatában és a jogállamiság megerősítésére irányuló új uniós keretről szóló, 2014. március 11-i bizottsági közleményben kialakított és megnevezett, a „jogállamiságot” jellemző jogi elvekre és feltételekre?

- ii) Úgy kell-e értelmezni az EUSZ 2. cikkben foglalt „jogállamiság” értékét és annak alapelveit – úgy mint törvényesség, jogbiztonság, független és hatékony bírósági jogorvoslat, tekintettel az alapjogok és a törvény előtti egyenlőség tiszteletben tartására is –, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti jogszabály kibocsátása, mint amilyen a Zakon za izmenenie i dopalnenie na Zakona za bankovata nesastoyatelnost (a bankok fizetéseképtelenségéről szóló törvény módosításáról és kiegészítéséről szóló törvény, a továbbiakban: ZIDZBN) átmeneti és záró rendelkezéseinek 5. §-a, amely kivételes jelleggel újraszabályozza azokat a társadalmi viszonyokat, amelyek a pénzügyi biztosítékoknak a közhiteles nyilvántartásba, konkrét magánjogi jogalany javára történő bejegyzéséhez kapcsolódnak? A konkrét esetben a nemzeti jogszabály visszamenőlegesen semmisnek nyilvánítja a nyilvántartásba bejegyzett, a felszámolás alatt álló KTB AD javára létesített pénzügyi biztosítékok törlését és ezáltal jogbizonytalanságot teremt, mivel meghatározza, hogy a felszámolás alatt álló KTB AD harmadik személyekkel szemben hivatalból hivatkozhat a töröltnek tekintett pénzügyi biztosítékokra annak ellenére, hogy az azokkal biztosított kötelezettségeket már teljesítették.
  - iii) Az eljáró bíróságnak abban a kérdésben van szüksége értelmezésre, hogy támaszkodhat-e közvetlenül az EUSZ 2. cikkre és azt alkalmazhatja-e közvetlenül, ha megállapítja, hogy az a mód, ahogyan a ZIDZBN átmeneti és záró rendelkezéseinek 5. § -ában foglalt nemzeti előírás visszamenőlegesen újraszabályozza a pénzügyi biztosítékok közhiteles nyilvántartásba, a felszámolás alatt álló KTB AD javára történő bejegyzésének jogkövetkezményeit, sérti a „jogállamiság” értékét és annak fent nevezett alapelveit?
  - iv) Mely feltételeket kell alkalmaznia a nemzeti bíróságnak, amikor azt vizsgálja, hogy az EUSZ 2. cikk értelmében vett „jogállamiság” értéke megengedi-e olyan nemzeti jogszabály kibocsátását, mint amilyen a ZIDZBN átmeneti és záró rendelkezéseinek 5. § -a?
  - v) Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 67. cikk (1) bekezdését, amely szerint az Unió egy, a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térséget alkot, amelyben tiszteletben tartják az alapvető jogokat és a tagállamok eltérő jogrendszereit és jogi hagyományait, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti jogszabály, amely a polgári és kereskedelmi forgalomban bizonytalanságot idéz elő vagy folyamatban lévő jogviták kimenetelét befolyásolja?
2. i) Az eljáró bíróság számára támpont szükséges azzal kapcsolatban, hogy a fizetéseképtelenségi eljárásról szóló, 2015. május 20-i 2015/848/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet az EUSZ 2. cikkel összefüggésben értelmezett és jelen ügyben alkalmazandó 7. cikke (2) bekezdésének h) pontja és 8. cikke rendszertanilag értelmezhető-e a Charta 17. cikkének (1) bekezdése, 20. cikke és 47. cikkének (2) bekezdése szerinti alapjogokkal összefüggésben.
- ii) Amennyiben a hivatkozott uniós jogi rendelkezéseket a Chartában foglalt alapjogokkal összefüggésben kell értelmezni, úgy megengedett-e ezen jogok alkalmazása valamely tagállamban indult fizetéseképtelenségi eljárásban, és úgy kell-e értelmezni az ezen jogokban foglalt védelmet, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti jogi norma, amely a társadalmi viszonyokat kivételesen és visszamenőleges újraszabályozza a jogalkotó által konkrétan megnevezett hitelező javára?
  - iii) Ellentétes-e a fizetéseképtelenségi eljárásról szóló, 2015. május 20-i 2015/848/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet a Charta 17. cikkének (1) bekezdése, 20. cikke és 47. cikkének (2) bekezdése szerinti alapjogokkal összefüggésben értelmezett 7. cikke (2) bekezdésének h) pontjával és 8. cikkével az olyan nemzeti jogi norma alkalmazása, amely visszamenőlegesen semmissé nyilvánítja a KTB AD pénzügyi biztosítékainak nyilvántartásba bejegyzett törlését, valamint a felszámolás alatt álló KTB AD „feléledő” pénzügyi biztosítékait ex lege érvényesnek tekinti harmadik személyekkel szemben, és ezáltal sérti a többi hitelező jogait és megváltoztatja a fizetéseképtelenségi eljárásban érvényesülő kielégítési sorrendet?
  - iv) Értelmezhető-e a fizetéseképtelenségi eljárásról szóló, 2015. május 20-i 2015/848/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet a Charta 17. cikkének (1) bekezdése, 20. cikke és 47. cikkének (2)

bekezdése szerinti alapjogokkal összefüggésben értelmezett 7. cikke (2) bekezdésének h) pontja és 8. cikke akként, hogy azzal ellentétes a fizetésképtelenségi eljárásban a jogalkotó által konkrétan megnevezett hitelező (a KTB AD) követeléseinek feltételes megállapítása, ha e hitelező követelései az előterjesztés időpontjában beszámítás révén már teljeskörűen megszűntek, és jogvita van folyamatban a beszámítás megtámadása miatt, amely még nem ért véget? Amennyiben az a feltétel, amely alatt a hitelező a követelését előterjeszti, abban áll, hogy a nemzeti bíróság a beszámításokat, amelyek révén a követelések megszűntek, hatálytalannak nyilvánítja, megengedi-e a Charta 47. cikkének (2) bekezdése szerinti tisztességes eljáráshoz való jog az olyan nemzeti jogszabályt, amely visszamenőlegesen módosítja egy érvényes beszámítás feltételeit és ezáltal a beszámítás megtámadására, valamint a követelés fizetésképtelenségi eljárásban történő megállapítására irányuló, folyamatban lévő jogvita kimenetelét befolyásolja?

v) Az eljáró bíróság számára támpont szükséges azzal kapcsolatban, hogy hivatkozhat-e közvetlenül arra, illetve alkalmazhatja-e közvetlenül a fizetésképtelenségi eljárásról szóló, 2015. május 20-i 2015/848/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet a Charta 17. cikkének (1) bekezdése, 20. cikke és 47. cikkének (2) bekezdése szerinti alapjogokkal összefüggésben értelmezett 7. cikke (2) bekezdésének h) pontját és 8. cikkét, ha megállapítja, hogy a nemzeti jogszabályok, amelyek a KTB feltételes követelése megállapításának jogalapját képezik és/vagy előidézik azon feltétel bekövetkezését, amelytől függően a követelést előterjesztették, ellentétesek az uniós jogi előírásokkal.

3. Úgy kell-e értelmezni a 2014/59/EU irányelv 77. cikkét, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti törvény alkalmazása, amely visszamenőlegesen megváltoztatja a kölcsönös követelések és kötelezettségek beszámításának feltételeit olyan hitelintézettel szemben, amely helyreállítási és szanalási eljárásban vesz részt, és ezáltal befolyásolja a hitelintézettel szemben érvényesített beszámítások megtámadására irányuló, folyamatban lévő jogviták kimenetelét?

Előzetes döntéshozatal tárgyában közzétett határozatok

Büntető ügyszak

1. A Bíróság (nagytanács) 2018. október 2-i ítélete (az Audiencia Provincial de Tarragona [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – a Ministerio Fiscal által indított eljárás (C-207/16. sz. ügy)¹

A 2009. november 25-i 2009/136/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, az elektronikus hírközlési ágazatban a személyes adatok kezeléséről, feldolgozásáról [helyesen: a személyes adatok kezeléséről] és a magánélet védelméről szóló, 2002. július 12-i 2002/58/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 15. cikkének (1) bekezdését az Európai Unió Alapjogi Chartájának 7. és 8. cikkével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy a hatóságoknak az ellopott mobiltelefonnal aktivált SIM-kártyák tulajdonosainak azonosítására szolgáló adatokhoz – úgymint e tulajdonosok családneve, utóneve és adott esetben lakcíme – való hozzáférése e tulajdonosoknak a Charta említett cikkeiben foglalt alapvető jogaiba való olyan beavatkozást foglal magában, amely nem annyira súlyos, hogy e hozzáférést a bűncselekmények megelőzése, kivizsgálása, felderítése és üldözésével kapcsolatos súlyos bűncselekmények elleni küzdelem területére kellene korlátozni.

¹ A kérdést l.: Hírlevél VII. évfolyam 8. szám, Büntető ügyszak, 16. sz. alatt.

1. A Bíróság (első tanács) 2018. szeptember 27-i végzése (a Tribunale di Milano – [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – FR kontra Ministero dell’interno – Commissione Territoriale per il riconoscimento della Protezione Internazionale presso la Prefettura U. T. G. di Milano (C-422/18 PPU sz. ügy)²

Az uniós jogot, különösen a nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló, 2013. június 26-i 2013/32/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvet az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkére tekintettel akként kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint amely az alapügy tárgyát képezi, amely egy, az illetékes közigazgatási hatóság nemzetközi védelem iránti kérelmet elutasító határozatát helyben hagyó elsőfokú bírósági határozattal szemben indított fellebbezési eljárásban ahhoz nem rendel automatikus felfüggesztő hatályt, de lehetővé teszi az ezen ítéletet meghozó bíróság számára, hogy az érintett kérelmére elrendelje az ítélet végrehajtásának felfüggesztését azt követően, hogy megvizsgálta az említett ítélettel szembeni fellebbezés keretében előadott jogalapok megalapozottságát, míg az ítélet végrehajtása folytán e kérelmezőnek okozott súlyos és helyrehozhatatlan kár veszélyének fennállását nem.

2. A Bíróság (második tanács) 2018. október 4-i ítélete (az Administrativen sad Szófia-grad [Bulgária] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Nigyar Rauf Kaza Ahmedbekova, Rauf Emin Oglu Ahmedbekov kontra Zamestnik-predsedatel na Darzhavna agentsia za bezhantsite (C-652/16. sz. ügy)³

1) A harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésére, az egységes menekült- vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállásra, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályokról szóló, 2011. december 13-i 2011/95/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 4. cikkét úgy kell értelmezni, hogy a nemzetközi védelem iránti kérelem egyedi értékelése keretében figyelembe kell venni a kérelmező valamely családtagját érintő üldöztetés és súlyos sérelem veszélyét annak meghatározása érdekében, hogy ez utóbbi kérelmező az említett, veszélyben lévő személlyel fennálló családi kapcsolata miatt maga is ki van-e téve ilyen veszélyeknek.

2) A 2011/95 irányelvet és a nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló, 2013. június 26-i 2013/32/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvet úgy kell értelmezni, hogy azok nem zárják ki, hogy az ugyanazon család tagjai által külön benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelmekre az esetleges összefüggések kezelésére irányuló intézkedéseket alkalmazzanak, azonban kizárják e kérelmek együttes értékelését. Azt is kizárják, hogy az említett kérelmek valamelyikének értékelését e kérelmek közül egy másikkal a vizsgálatára irányuló eljárás befejezéséig felfüggeszék.

3) A 2011/95 irányelv 3. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy abban az esetben, ha az ezen irányelvvel bevezetett szabályozás alapján valamely családtag számára elismerik a nemzetközi védelmet, előírják e védelem elismerésének e család más tagjaira való kiterjesztését is, amennyiben e személyekre nem vonatkoznak az ugyanezen irányelv 12. cikkében foglalt kizáró okok, és a helyzetük a család egysége fenntartásának szükségessége folytán összefügg a nemzetközi védelem logikájával.

4) A 2013/32 irányelv 33. cikke (2) bekezdésének e) pontjában foglalt elfogadhatatlansági ok nem terjed ki az olyan, az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló helyzetre, amelyben egy nagykorú személy saját nevében és kiskorú gyermeke nevében olyan nemzetközi védelem iránti kérelmet nyújt be, amely különösen egy másik személlyel fennálló családi kapcsolaton alapul, aki külön nyújtott be nemzetközi védelem iránti kérelmet.

² A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 10. szám, Közigazgatási ügyszak, 203. sz. alatt.

³ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 4. szám, Közigazgatási ügyszak, 59. sz. alatt.

5) Azt, hogy a nemzetközi védelmet kérelmező személy részt vett a származási országa elleni keresetnek az Emberi Jogok Európai Bíróságához való benyújtásában, a 2011/95 irányelv 10. cikke szerinti üldöztetési okok értékelése keretében főszabály szerint nem lehet úgy tekinteni, hogy az bizonyítja e kérelmezőnek az e cikk (1) bekezdésének d) pontja szerinti „meghatározott társadalmi csoporthoz” való tartozását, hanem azt az említett cikk (1) bekezdésének e) pontja szerinti „politikai meggyőződés” miatti üldöztetési oknak kell tekinteni, ha megalapozott okok léteznek azon félelemre, hogy az e kereset benyújtásában való részvételt az említett ország olyan politikai ellenszegülésként értékeli, amellyel szemben megtorlást alkalmazhat.

6) A 2013/32 irányelv 46. cikkének (3) bekezdését – az ezen irányelv 40. cikkének (1) bekezdésében foglalt bírósági felülvizsgálatra való hivatkozással összefüggésben – úgy kell értelmezni, hogy a nemzetközi védelmet elutasító határozat elleni keresetet elbíráló bíróság főszabály szerint köteles – „további előterjesztések” címén, és azt követően, hogy kérte ezen előterjesztéseknek az eljáró hatóság általi vizsgálatát – értékelni a nemzetközi védelem elismerésének okait, illetve azokat a tényeket, amelyekre első alkalommal a bírósági felülvizsgálat során hivatkoztak, jóllehet azok az említett elutasító határozat elfogadását, illetve akár a nemzetközi védelem iránti kérelem benyújtását megelőzően állítólagosan bekövetkezett eseményekkel vagy fenyegetésekkel kapcsolatosak. E bíróság viszont nem köteles ezen értékelés elvégzésére, ha megállapítja, hogy ezen okokra vagy tényekre a felülvizsgálat késői szakaszában hivatkoztak, vagy azokat nem kellően egyértelmű formában terjesztették elő ahhoz, hogy megfelelő vizsgálat tárgyát képezhessék, vagy pedig ha a tényeket illetően megállapítja, hogy azok nem jelentősek, vagy nem kellően különböznek azon elemektől, amelyekről az eljáró hatóságnak már tudomása lehetett.

3. A Bíróság (második tanács) 2018. október 4-i ítélete (az Administrativen sad Sofia-grad [Bulgária] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Bahtiyar Fathi kontra Predsedatel na Darzhavna agentsia za bezhantsite (C-56/17. sz. ügy)⁴

1) Az egy harmadik országbeli állampolgár vagy egy hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló, 2013. június 26-i 604/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 3. cikkének (1) bekezdését az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló helyzetben úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes, ha valamely tagállam hatóságai az e rendelet 2. cikkének d) pontja értelmében vett nemzetközi védelem iránti kérelmet érdemben megvizsgálják, jóllehet e hatóságok nem hoztak olyan kifejezett határozatot, amely az említett rendeletben előírt feltételek alapján megállapítja, hogy az ilyen megvizsgálásért e tagállam felelős.

2) A nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló, 2013. június 26-i 2013/32/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 46. cikkének (3) bekezdését az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló helyzetben úgy kell értelmezni, hogy a nemzetközi védelem kérelmezője által a nemzetközi védelem iránti kérelmének a megalapozatlanságát megállapító határozattal szemben előterjesztett jogorvoslati kérelem keretében valamely tagállam illetékes bíróságának nem kell hivatalból vizsgálnia, hogy az említett kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó, a 604/2013 rendeletben előírt feltételeket és mechanizmusokat megfelelő módon alkalmazták-e.

3) A harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésére, az egységes menekült- vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállásra, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályokról szóló, 2011. december 13-i 2011/95/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 10. cikke (1) bekezdésének b) pontját úgy kell értelmezni, hogy annak a nemzetközi védelmet kérelmezőnek, aki kérelmének alátámasztása céljából valláshoz kapcsolódó indokon alapuló üldöztetés veszélyére hivatkozik, a vallásos hitére vonatkozó állításainak az alátámasztásához nem kell nyilatkozatokat tennie vagy dokumentumokat benyújtania a „vallás” e rendelkezés értelmében vett fogalmának valamennyi elemére vonatkozóan. A kérelmezőnek azonban az említett állításokat hitelt érdemlően alá kell támasztania, olyan információk előterjesztésével, amelyek

⁴ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 5. szám, Közigazgatási ügyszak, 92. sz. alatt.

lehetővé teszik az illetékes hatóság számára, hogy megbizonyosodjon ezen állításoknak a valóságnak való megfeleléséről.

4) A 2011/95 irányelv 9. cikkének (1) és (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a nemzetközi védelem kérelmezője származási országának állami vallása elleni cselekményeknek a kivégzéssel vagy szabadságvesztéssel sújtott tilalma e cikk értelmében „üldöztetésnek” minősülhet, ha e tilalomra vonatkozóan a gyakorlatban ezen ország hatóságai ilyen szankciókat alkalmaznak, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia.

4. A Bíróság (ötödik tanács) 2018. október 4-i ítélete (az Administrativen sad –Varna [Bulgária] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Komisia za zashtita na potrebitelite kontra Evelina Kamenova (C-105/17. sz. ügy)⁵

A belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól, valamint a 84/450/EGK tanácsi irányelv, a 97/7/EK, a 98/27/EK és a 2002/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvek, valamint a 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról szóló, 2005. május 11-i 2005/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelv) 2. cikkének b) és d) pontját, valamint a fogyasztók jogairól, a 93/13/EGK tanácsi irányelv és az 1999/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 85/577/EGK tanácsi irányelv és a 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2011. október 25-i 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkének 2. pontját úgy kell értelmezni, hogy az olyan természetes személy, aki egy internetes oldalon egyidejűleg bizonyos számú hirdetést tesz közzé, amelyekben új és használt árukat kínál eladásra, mint ahogyan az alapügy alperese, csak abban az esetben minősülhet „kereskedőnek”, és az ilyen tevékenység csak akkor képezhet „kereskedelmi gyakorlatot”, ha e személy a kereskedelmi, ipari, kézműipari vagy szakmai tevékenységével összefüggő célok érdekében jár el, aminek a teljesülését az adott ügy valamennyi releváns körülményének a figyelembevételével a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia.

5. A Bíróság (ötödik tanács) 2018. október 4-i ítélete (az Oberster Gerichtshof [Ausztria] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Bundeskammer für Arbeiter und Angestellte kontra ING-DiBa Direktbank Austria Niederlassung der ING-DiBa AG (C-191/17. sz. ügy)⁶

A belső piaci pénzforgalmi szolgáltatásokról és a 97/7/EK, a 2002/65/EK, a 2005/60/EK és a 2006/48/EK irányelv módosításáról és a 97/5/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. november 13-i 2007/64/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 4. cikkének 14. pontját úgy kell értelmezni, hogy nem tartozik a „fizetési számla” fogalmába az olyan takarékszámmla, amely lehetővé teszi, hogy azon látra szóló összegekkel rendelkezzenek, és amelyről a befizetési és pénzfelvételi műveleteket csak egy folyószámla közvetítésével lehet végrehajtani.

6. A Bíróság (második tanács) 2018. október 4-i ítélete (a Consiglio di Stato [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Legatoria Editoriale Giovanni Olivotto (LEGO) SpA kontra Gestore dei servizi energetici (GSE) SpA, Ministero dell'Ambiente e della Tutela del Territorio e del Mare, Ministero dello Sviluppo Economico, Ministero delle Politiche Agricole e Forestali (C-242/17. sz. ügy)⁷

1) A megújuló energiaforrásból előállított energia támogatásáról, valamint a 2001/77/EK és a 2003/30/EK irányelv módosításáról és azt követő hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. április 23-i

⁵ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 6. szám, Közigazgatási úgyszak, 112. sz. alatt.

⁶ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 8. szám, Közigazgatási úgyszak, 145. sz. alatt.

⁷ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 9. szám, Közigazgatási úgyszak, 164. sz. alatt.

2009/28/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 18. cikkének (7) bekezdését a 2009/28/EK és a 2009/30/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv szerinti fenntarthatósági kritériumoknak való megfelelést igazoló „nemzetközi fenntarthatósági és szén-dioxid-kibocsátási tanúsítvány” elismeréséről szóló, 2011. július 19-i 2011/438/EU bizottsági végrehajtási határozattal összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az alapügyben szereplőhöz hasonló olyan nemzeti szabályozás, amely különös, a fenntarthatósági tanúsítás valamely olyan önkéntes rendszere által előírtaktól eltérő és súlyosabb feltételeket ír elő a gazdasági szereplők számára a folyékony bio-energiahordozók fenntarthatóságának tanúsítása tekintetében, mint az említett irányelv 18. cikkének (4) bekezdésével összhangban az Európai Bizottság által elfogadott említett végrehajtási határozatban elismert ISCC-rendszer, mivel e rendszer kizárólag a bioüzemanyagok tekintetében került jóváhagyásra, és mivel az említett feltételek csak a folyékony bio-energiahordozókra vonatkoznak.

2) Az uniós jogot, különösen az EUMSZ 34. cikket, valamint a 2009/28 irányelv 18. cikkének (1) és (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az, hogy valamely, az alapügyben szereplőhöz hasonló nemzeti szabályozás a folyékony bio-energiahordozók fenntarthatósága ellenőrzésének nemzeti rendszerét vezeti be, amely azt írja elő, hogy a termékkel kapcsolatos ellátási láncban részt vevő gazdasági szereplők, akkor is, ha olyan közvetítőkön keresztül cselekszenek, akiknek fizikailag nem kerülnek birtokába a folyékonybioenergiahordozó-szállítmányok, kötelesek tiszteletben tartani az említett rendszerből eredő bizonyos tanúsítási, közlési és információs kötelezettségeket.

7. A Bíróság (ötödik tanács) 2018. október 4-i ítélete (a Szombathelyi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság [Magyarország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Doel Uvoz-Izvoz Skopje Link Logistic N&N kontra Budapest Rendőrfőkapitánya (C-384/17. sz. ügy)⁸

A 2011. szeptember 27-i 2011/76/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, a nehéz tehergépjárművekre egyes infrastruktúrák használatáért kivetett díjakról szóló, 1999. június 17-i 1999/62/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 9a. cikkében előírt arányossági követelmény nem tekinthető közvetlen hatályúnak.

A nemzeti bíróságnak – arra vonatkozó kötelezettsége alapján, hogy megtegye a megfelelő általános vagy különös intézkedéseket a rendelkezés teljesítésének biztosítása érdekében – a nemzeti jogot e rendelkezéssel összhangban kell értelmeznie, vagy ha az ilyen összhangban álló értelmezés lehetetlen, mellőznie kell a nemzeti jog bármely rendelkezésének alkalmazását, amennyiben azok alkalmazása az adott ügy körülményei között az uniós joggal ellentétes eredményre vezetne.

8. A Bíróság (első tanács) 2018. október 17-i ítélete (a Supreme Court [Írország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Volkmar Klohn kontra An Bord Pleanála (C-167/17. sz. ügy)⁹

1) A 2003. május 26-i 2003/35/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló, 1985. június 27-i 85/337/EGK tanácsi irányelv 10a. cikkének ötödik bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azon, e rendelkezésben szereplő követelménynek, miszerint bizonyos, a környezettel kapcsolatos bírósági eljárások nem lehetnek mértéktelenül drágák, nincs közvetlen hatálya. Ha valamely tagállam nem ültette át e cikket, e tagállam bíróságai – az említett cikk átültetésére előírt határidő leteltét követően – mindazonáltal kötelesek a belső jogot a lehető legteljesebb mértékben úgy értelmezni, hogy az eljárásból fakadó pénzügyi teher ne akadályozza a magánszemélyeket azon joguk gyakorlásában, hogy

⁸ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 10. szám, Közigazgatási ügyszak, 202. sz. alatt.

⁹ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 7. szám, Közigazgatási ügyszak, 129. sz. alatt.

az e rendelkezés hatálya alá tartozó bírósági jogorvoslati eljárást indíthassanak vagy folytathassák azt.

2) A 2003/35 irányelvvel módosított 85/337 irányelv 10a. cikkének ötödik bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az összhangban álló értelmezés kötelezettsége fennáll valamely tagállam bíróságainak tekintetében, amikor azok a költségek megosztásáról határoznak olyan bírósági eljárásokban, amelyek folyamatban voltak abban az időpontban, amikor lejárt az ugyanezen 10a. cikk ötödik bekezdésben előírt azon követelmény átültetésére kitűzött határidő, miszerint bizonyos, a környezettel kapcsolatos bírósági eljárások nem lehetnek mértéktelenül drágák, figyelmen kívül hagyva azon időpontot, amikor ezek a költségek felmerültek az érintett eljárás során.

3) A 2003/35 irányelvvel módosított 85/337 irányelv 10a. cikkének ötödik bekezdését úgy kell értelmezni, hogy egy, az alapügyben szereplőhöz hasonló jogvitában az összhangban történő értelmezés azon nemzeti bíróság feladata, amely a költségek összegéről határoz, amennyiben az nem ellentétes a költségek megosztására vonatkozó, jogerőssé vált határozathoz kapcsolódó jogerővel, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

9. A Bíróság (első tanács) 2018. október 17-i ítélete (a Supreme Court [Írország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Ryanair Ltd kontra The Revenue Commissioners (C-249/17. sz. ügy)¹⁰

A tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról – közös hozzáadottértékadó-rendszer: egységes adóalap-megállapításról szóló, 1977. május 17-i 77/388/EGK tanácsi irányelv 4. és 17. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azok az alapügyben szereplőhöz hasonló társaság számára, amely egy másik társaság összes részvényét abból a célből kívánja megszerezni, hogy olyan gazdasági tevékenységet gyakoroljon, amelynek lényege, hogy ez utóbbi társaság részére hozzáadottértékadó-köteles (héa) ügyvezetési szolgáltatásokat nyújtson, biztosítja a tanácsadási szolgáltatásokra vonatkozó, egy nyílt vételi ajánlat keretében felmerült költségek tekintetében előzetesen felszámított teljes héa levonásához való jogot, még akkor is, ha bizonyossá vált, hogy e gazdasági tevékenység nem került megvalósításra, feltéve hogy e költségek kizárólagos oka a tervezett gazdasági tevékenység volt.

10. A Bíróság (hatodik tanács) 2018. október 17-i ítélete (a Bayerischer Verwaltungsgerichtshof [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Günter Hartmann Tabakvertrieb GmbH & Co. KG kontra Stadt Kempten (C-425/17. sz. ügy)¹¹

A tagállamoknak a dohánytermékek és kapcsolódó termékek gyártására, kiszerezésére és értékesítésére vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezései közelítéséről és a 2001/37/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. április 3-i 2014/40/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkének az ezen irányelv 2. cikke 6. pontjával összefüggésben értelmezett 8. pontját úgy kell értelmezni, hogy csak azok a dohánytermékek minősülnek az e rendelkezés értelmében vett rágasra szánt dohánytermékeknek, amelyeket csak rágas útján lehet megfelelően elfogyasztani, aminek a megállapítása az érintett termékek valamennyi releváns objektív jellemzőjére, így az összetételükre, állagukra, megjelenési formájukra és – adott esetben – a fogyasztók által való tényleges felhasználásukra tekintettel a nemzeti bíróság feladata.

¹⁰ A kérdést l.: Hírlével VIII. évfolyam 8. szám, Közigazgatási ügyszak, 158. sz. alatt.

¹¹ A kérdést l.: Hírlével VIII. évfolyam 11. szám, Közigazgatási ügyszak, 222. sz. alatt.

11. A Bíróság (hatodik tanács) 2018. október 18-i ítélete (a Supreme Court of the United Kingdom [Egyesült Királyság] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Commissioners for Her Majesty’s Revenue and Customs kontra Volkswagen Financial Services (UK) Ltd (C-153/17. sz. ügy)¹²

A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 168. cikkét és 173. cikke (2) bekezdésének c) pontját úgy kell értelmezni, hogy egyrészt még ha az ingó dolgokra vonatkozó olyan lízingbeadási ügyletekhez kapcsolódó általános költségeket, mint amelyekről az alapügyben szó van, nem az ügyfél által az érintett dolog rendelkezésre bocsátása címén fizetendő összegbe, vagyis a ügylet adóköteles részébe, hanem az ügylet „finanszírozási” része címén fizetendő kamat összegébe, vagyis annak adómentes részébe számítják is bele, ezen általános költségeket a hozzáadottérték-adó (héta) szempontjából e rendelkezésre bocsátás ára alkotóelemeinek kell tekinteni, másrészt pedig a tagállamok nem alkalmazhatnak olyan felosztási módszert, amely figyelmen kívül hagyja az érintett dolognak az értékesítéskor fennálló kezdeti értékét, mivel e módszer nem biztosíthat annál pontosabb felosztást, mint amely a forgalmon alapuló felosztási kritérium alkalmazásából adódna.

12. A Bíróság (első tanács) 2018. október 18-i ítélete (a Commissione tributaria di primo grado di Bolzano [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Rotho Blaas Srl kontra Agenzia delle Dogane e dei Monopoli (C-207/17. sz. ügy)¹³

Az első kérdés vizsgálata nem tárt fel egyetlen olyan tényezőt sem, amely érintheti a Kínai Népköztársaságból származó egyes vas vagy acél kötőelemek behozatalára végleges dömpingellenes vám kivetéséről szóló, 2009. január 26-i 91/2009/EK tanácsi rendelet, a 91/2009 rendelet módosításáról szóló, 2012. október 4-i 924/2012/EU tanácsi végrehajtási rendelet vagy a Kínai Népköztársaságból származó, valamint – kiterjesztés alapján – a Malajziában feladott, akár Malajziából származóként, akár nem ilyenként bejelentett egyes vas vagy acél kötőelemek behozatalára vonatkozó végleges dömpingellenes vámnak az 1225/2009 rendelet 11. cikkének (2) bekezdése szerinti hatályvesztési felülvizsgálatot követő kivetéséről szóló, 2015. március 26-i (EU) 2015/519 bizottsági végrehajtási rendelet érvényességét.

13. A Bíróság (nyolcadik tanács) 2018. október 18-i ítélete (a Consiglio di Stato [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – IBA Molecular Italy Srl kontra Azienda ULSS n. 3 és társai (C-606/17. sz. ügy)¹⁴

1) Az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 2004. március 31-i 2004/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 1. cikke (2) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy a „visszterhes szerződés” fogalma magában foglalja azt a határozatot, amellyel az ajánlatkérő egy meghatározott gazdasági szereplőnek közvetlenül, tehát közbeszerzési eljárás szervezése nélkül ítéli oda a teljes egészében különböző közigazgatási szerveknek szállítandó áruk gyártására fordított finanszírozást, amely szervek az említett szállító felé a szállítmányonkénti 180 euró átalányösszeg szállítási költség címén való megfizetésén kívül semmilyen ellenszolgáltatás fizetésére nem kötelesek.

2) A 2004/18 irányelv 1. cikke bekezdésének a) pontját és a 2. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétben az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló nemzeti szabályozás, amely mivel az egészségügyi szolgáltatási ellátó rendszerben részt vevő más magánjogi jogalanyok általános akkreditációs viszonyaitól eltérő sajátos szerződésekkel szabályozott nemzeti közegészségügyi tervezés rendszerébe illesztésük révén a kórházakkal egyenértékűnek tekinti a „minősített” magánkórházakat, az említett magánkórházakat azokban az esetekben is kivonja a közbeszerzési szerződésekre vonatkozó nemzeti és uniós szabályozás hatálya alól, amelyekben a szóban forgó jogalanyokat azzal bízzák meg, hogy az

¹² A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 7. szám, Közigazgatási ügyszak, 32. sz. alatt.

¹³ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 9. szám, Közigazgatási ügyszak, 160. sz. alatt.

¹⁴ A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 2. szám, Közigazgatási ügyszak, 23. sz. alatt.

egészségügyi szolgáltatás ellátásához szükséges meghatározott árukat ingyenesen gyártsanak és szállítsanak a közegészségügyi intézményeknek az ezen áruk gyártására és szállítására fordított közfinanszírozás fejében.

14. A Bíróság (hetedik tanács) 2018. október 18-i ítélete (a Vrhovno sodišče Republike Slovenije [Szlovénia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – E. G. kontra Szlovén Köztársaság (C-662/17. sz. ügy)¹⁵

A nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló, 2013. június 26-i 2013/32/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 46. cikke (2) bekezdésének második albekezdését úgy kell értelmezni, hogy az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló tagállami jogszabály által biztosított kiegészítő védelmi jogállás e rendelkezés értelmében nem jár „ugyanazon jogokkal és kedvezményekkel [...], mint az uniós és nemzeti jog szerinti menekült státusz”, és ily módon e tagállam bírósága a kérelmezőnek az eljárás folytatásához fűződő kellő érdekének hiánya miatt mint elfogadhatatlant nem utasíthatja el az azon határozat ellen indított keresetet, amely a menekült jogállás elismerése tekintetében megalapozatlannak nyilvánította a kérelmet, azonban a kiegészítő védelmi jogállást elismerte, amennyiben igazolást nyer, hogy az alkalmazandó nemzeti jogszabályok alapján az e két nemzetközi védelmi jogállás által biztosított jogok és kedvezmények ténylegesen nem azonosak.

Az ilyen kereset még akkor sem utasítható el elfogadhatatlanként, ha a kérelmező konkrét helyzete alapján megállapítást nyer, hogy a menekültkénti elismerés a kiegészítő védelmi jogállás elismeréséhez képest nem jelentene számára többletjogokat és -kedvezményeket, amennyiben a kérelmező nem hivatkozik vagy még nem hivatkozik a menekült jogállás alapján biztosított olyan jogokra, amelyekkel nem, vagy csak kisebb mértékben rendelkezik a kiegészítő védelmi jogállás alapján.

Munkaügyi ügyszak

1. A Bíróság (nagytanács) 2018. október 4-i ítélete (a Curtea de Apel Cluj [Románia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Tribunalul Botoşani, Ministerul Justiţiei kontra Maria Dicu (C-12/17. sz. ügy)¹⁶

A munkaidő-szervezés egyes szempontjairól szóló, 2003. november 4-i 2003/88/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 7. cikkét akként kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az alapeljáráásban szóban forgóhoz hasonló azon nemzeti rendelkezés, amely az e cikkben a munkavállaló számára egy referencia-időszak tekintetében garantált fizetett éves szabadsághoz való jog meghatározása céljából az e munkavállaló által az említett időszakban igénybe vett szülői szabadság időtartamát nem minősíti tényleges munkavégzéssel töltött időnek.

Polgári ügyszak

1. A Bíróság (második tanács) 2018. október 4-i ítélete (a Sąd Okręgowy w Szczecinie [Lengyelország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Feniks Sp. z o.o. kontra Azteca Products & Services SL (C-337/17. sz. ügy)¹⁷

Az alapügyben szóban forgóhoz hasonló helyzetben az actio pauliana, amellyel a szerződésből eredő hitelezői követelés jogosultja azon cselekmény vele szembeni hatálytalanságának megállapítását kéri, amely jogait tekintve állítólagosan hátrányos, és amellyel adósa egy vagyontárgyat harmadik személyre ruházott át, a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 7. cikke 1. pontjának a) alpontjában előírt joghatósági szabály hatálya alá tartozik.

¹⁵ A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 2. szám, Közigazgatási ügyszak, 29. sz. alatt.

¹⁶ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 5. szám, Munkaügyi ügyszak, 18. sz. alatt.

¹⁷ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 10. szám, Polgári ügyszak, 51. sz. alatt.

2. A Bíróság (második tanács) 2018. október 4-i ítélete (a Bundesgerichtshof [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – A Società Immobiliare Al Bosco Srl által indított eljárás (C-379/17. sz. ügy)

A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet 38. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az, hogy az alapügyben szereplőhöz hasonló, a zár alá vételt elrendelő végzések végrehajtása tekintetében határidő alkalmazását előíró tagállami szabályozást egy más tagállamban elfogadott és a megkeresett tagállamban végrehajthatóvá nyilvánított ilyen végzés esetében alkalmazzák.

3. A Bíróság (ötödik tanács) 2018. október 4-i ítélete (a Tribunalul Cluj [Románia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – IQ kontra JP (C-478/17. sz. ügy)¹⁸

A házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, illetve az 1347/2000/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. november 27-i 2201/2003/EK tanácsi rendelet 15. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az nem alkalmazandó az alapügyben szóban forgóhoz hasonló olyan helyzetben, amikor az e rendelet 12., illetve 8. cikke értelmében a két megkeresett bíróság érdemben joghatósággal rendelkezik.

4. A Bíróság (első tanács) 2018. október 17-i ítélete (a High Court of Justice, Family Division (England and Wales) [Egyesült Királyság] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – UD kontra XB (C-393/18. PPU. sz. ügy)¹⁹

A házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, illetve az 1347/2000/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. november 27-i 2201/2003/EK tanácsi rendelet 8. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a gyermeknek fizikailag jelen kell lennie valamely tagállamban ahhoz, hogy olyannak lehessen tekinteni, mint aki e rendelkezés értelmében az adott tagállamban szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik. Az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló körülmények, feltéve hogy bizonyítást nyernek – így egyrészt az, hogy az apa által az anya sérelmére gyakorolt kényszerítés következtében az anya egy harmadik államban szülte meg gyermeküket, és annak születése óta a gyermekkel együtt ott tartózkodik, másrészt hogy az anya, illetve a gyermek alapvető jogai sérültek –, e tekintetben nem relevánsak.

5. A Bíróság (harmadik tanács) 2018. október 18-i ítélete (a Landgericht München I [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Bastei Lübbe GmbH & Co. KG kontra Michael Strotzer (C-149/17. sz. ügy)²⁰

Az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv – ezen irányelv 3. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett – 8. cikkének (1) és (2) bekezdését, és a szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az alapeljárársban szóban forgóhoz hasonló, az illetékes nemzeti bíróság által értelmezett olyan nemzeti szabályozás, amely szerint nem állapítható meg azon internetkapcsolat jogosultjának felelőssége, amelyen keresztül a szerzői jogok megsértését fájlmegosztással elkövették, ha a kapcsolat jogosultja

¹⁸ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 11. szám, Polgári ügyszak, 61. sz. alatt.

¹⁹ A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 9. szám, Polgári ügyszak, 55. sz. alatt.

²⁰ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 8. szám, Polgári ügyszak, 36. sz. alatt.

legalább egy családtagot megnevez, akinek ehhez az internetkapcsolathoz hozzáférési lehetősége volt, anélkül hogy az említett kapcsolat e családtag általi használatának időpontjáról és jellegéről közelebbi részleteket közölne.

Gazdasági ügyszak

1. A Bíróság (ötödik tanács) 2018. október 4-i ítélete (az Administratíven sad – Varna [Bulgária] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Nikolay Kantarev kontra Balgarska Narodna Banka (C-571/16. sz. ügy)²¹

1) A 2009. március 11-i 2009/14/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, a betétbiztosítási rendszerekről szóló, 1994. május 30-i 94/19/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 1. cikkének 3. pontját és 10. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes egyrészt az olyan nemzeti szabályozás, amelynek értelmében a betétek befagyasztásának a megállapítása a hitelintézet fizetéseképtelenségétől és banki működési engedélyének a visszavonásától függ, másrészt pedig az a körülmény, hogy a betétek befagyasztásának a megállapítása és e betétek megtérítése érdekében eltérnek az e rendelkezésekben előírt határidőktől azzal az indokkal, hogy a hitelintézetet különleges felügyelet alá helyezték.

2) A 2009/14 irányelvvel módosított 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontját úgy kell értelmezni, hogy a betétek ezen rendelkezés értelmében vett befagyasztását a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóság kifejezett jogi aktusával kell megállapítani, és az nem vezethető le más jogi aktusból, így a Balgarska Narodna Bankának (bolgár nemzeti bank) a Korporativna Targovska Bankát különleges felügyelet alá helyező határozatából, és az alapügyben szóban forgóhoz hasonló körülményekből sem lehet e fizetéseképtelenségre következtetni.

3) A 2009/14 irányelvvel módosított 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontját úgy kell értelmezni, hogy e rendelkezés értelmében valamely bankbetét befagyasztásának a megállapítása nem köthető ahhoz a feltételhez, hogy e betét jogosultja az érintett hitelintézetnél előzetesen eredménytelenül pénzeszközök felvételére irányuló kérelmet nyújtson be.

4) A 2009/14 irányelvvel módosított 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontja közvetlen hatállyal rendelkezik, és olyan jogszabálynak minősül, amelynek célja, hogy magánszemélyeket jogokkal ruházzon fel, amelyek alapján a betétesek a betétek késedelmes megtérítésével okozott kár megtérítése iránti keresetet indíthatnak. A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata egyrészt, hogy az, hogy a betétek befagyasztásának az e rendelkezésben előírt öt munkanapos jogvesztő határidőn belül történő megállapítására annak ellenére nem került sor, hogy teljesültek az említett rendelkezésben egyértelműen felsorolt feltételek, az alapügyben fennálló feltételek között az uniós jog értelmében vett különösen súlyos jogsértésnek minősülhet-e, másrészt pedig hogy közvetlen okozati összefüggés áll-e fenn e jogsértés és a Nikolay Kantarevhez hasonló betétes által elszenvedett kár között.

5) Olyan Bulgária által biztosított külön eljárás hiányában, amely az uniós jog valamely nemzeti hatóság által való megsértése folytán elszenvedett kár vonatkozásában e tagállam felelősségének a megállapítására irányul az EUSZ 4. cikk (3) bekezdését, valamint az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elvét úgy kell értelmezni, hogy:

— azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely két különböző, eltérő bíróságok hatáskörébe tartozó, eltérő feltételeknek alárendelt jogorvoslati lehetőséget ír elő, amennyiben a kérdést előterjesztő bíróság megállapítja, hogy a nemzeti jogra tekintettel a bolgár nemzeti bankhoz hasonló nemzeti hatóság felelősségét a Zakon za otgovornostta na darzhavata i obshtinite za vredi (állami kárfelelősségről szóló törvény) vagy a Zakon za zadalzheniata i dogovorite (a kárfelelősségről és a szerződésekről szóló törvény) alapján meg kell állapítani, és amennyiben mindkét jogorvoslati lehetőség tiszteletben tartja az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elvét;

²¹ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 3. szám, Gazdasági ügyszak, 6. sz. alatt.

- azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a magánszemélyek kártérítéshez való jogát a szóban forgó nemzeti hatóság által okozott kár szándékos jellegére vonatkozó kiegészítő feltételhez köti;
- azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a magánszemélyek kártérítés jogát a vétkesség fennállásának a bizonyítására irányuló kötelezettségtől teszi függővé, amennyiben a „vétkesség” fogalma nem mutat túl a „kellően súlyos jogsértés” fogalmán, aminek a vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata;
- azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely tételes vagy a perértékkel arányos illeték megfizetését írja elő, amennyiben a tételes vagy a perértékkel arányos illeték megfizetése nem ellentétes a tényleges érvényesülés elvével, figyelemmel az illeték összegére és az összeg nagyságára, arra, hogy ezen illeték esetlegesen a bírósághoz fordulás megkerülhetetlen akadályát képezi-e, vagy sem, ezen illeték kötelező jellegére, valamint az illeték alóli mentesülés lehetőségeire, aminek a vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata, és
- azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a kárt okozó közigazgatási aktus előzetes megsemmisítésétől teszi függővé a magánszemélyek kártérítési jogát, amennyiben ez a követelmény észszerűen megkövetelhető a károsult személytől, aminek a vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

Egyéb, magyar vonatkozású ügyek az Európai Bíróság előtt

I. 2018. október 17-én benyújtott kereset – Magyarország kontra Európai Parlament (C-650/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: magyar

Kereseti kérelmek:

A felperes azt kéri, hogy a Bíróság

- semmisítse meg a Tanácsot az Európai Unióról szóló szerződés 7. cikke (1) bekezdésének megfelelően az Unió alapértékeinek Magyarország általi súlyos megsértése egyértelmű veszélyének megállapítására felszólító javaslatról szóló, 2018. szeptember 12-i európai parlamenti állásfoglalást, valamint
- kötelezze az Európai Parlamentet a költségek viselésére.

Jogalapok és fontosabb érvek

A Magyar Kormány kereseti kérelme alátámasztására négy jogi érvre hivatkozik:

1. A Magyar Kormány álláspontja szerint a megtámadott állásfoglalásról szóló szavazás során az Európai Parlament súlyosan megsértette az EUMSZ 354. cikk, illetve saját eljárási szabályzatának rendelkezéseit. A szavazás során az Európai Parlament tagjai által leadott szavazatok körében kizárólag az igen és nem szavazatok kerültek beszámításra, a tartózkodó szavazatok kirekesztésével, ami ellenétes az EUMSZ 354. cikkben, illetve az Európai Parlament eljárási szabályzata 178. cikk (3) bekezdésében foglalt rendelkezésekkel. A tartózkodó szavazatok beszámítása esetén a szavazás eredménye más lett volna (első jogi érv).
2. Másrészt az Európai Parlament elnöke elmulasztotta kikérni az Európai Parlament Alkotmányügyi Bizottságának (AFCO) véleményét az eljárási szabályzat értelmezésére vonatkozóan, annak ellenére, hogy a szavazatok összeszámításának módja tekintetében a szavazást megelőzően alapos kétség merült fel. Ezáltal megsértette a jogbiztonság elvét, mivel mind a szavazást megelőzően, mind azt követően bizonytalanság állt, illetve maradt fenn az eljárási szabályzat értelmezésére vonatkozóan (második jogi érv).

3. Harmadrészt a Magyar Kormány álláspontja szerint a megtámadott állásfoglalásról szóló szavazás során sérültek az Európai Parlament képviselőit megillető demokratikus jogosítványok, a képviselőket megillető egyenlő bánásmód és a közvetett demokrácia alapelve. A képviselők nem tudtak élni a demokrácia elvének megfelelően népképviseleti funkciójuk ellátásához szükséges jogokkal, ami magában foglalja a tartózkodás lehetőségét is (harmadik jogi érv).

4. Negyedrészt a Magyar Kormány álláspontja szerint a megtámadott állásfoglalás sérti az EUSZ 4. cikk (3) bekezdése szerinti, az uniós intézmények és a tagállamok közötti lojális együttműködés alapelvét, illetve olyan uniós jogelveket, mint az uniós intézmények közötti jóhiszemű együttműködés, a jogos várakozások és a jogbiztonság elve, mivel az a már lezárt, illetve még folyamatban lévő kötelezettségzegési eljárásokra hivatkozva tesz megállapításokat (negyedik jogi érv).

A Kúria uniós jogi tárgyú határozatai

Büntető ügyszak

Bfv.II.842/2018/9.

I. Az eljárás felfüggesztésére és a jogszabály és a Kúria jogegységi határozata alaptörvényellenességének megállapítására irányuló alkotmánybíróági eljárás kezdeményezésére irányuló indítvány nem köti a bíróságot, arról szabad belátása alapján dönt, s ha azt elutasítja, a végzése ellen nincs helye fellebbezésnek.

II. A bünszervezetben elkövetés nem esik a bűncselekmény minősítésének körébe, az esetleges törvénysértő megállapítása a büntetéskiszabására vonatkozó büntető anyagi jog – minősítésen túli – egyéb szabályának a megsértéseként bírálható el.

III. A bünszervezetben elkövetés megállapíthatóságának a feltételeit a büntető anyagi jog kimerítően határozza meg. Ezt meghaladó szempontok nem vehetőek figyelembe.

IV. Az Európai Unió Tanács 2008/841/IB kerethatározatának 1. Cikk 1. pontja szerinti bünszervezet-fogalom a magyar jogalkalmazáson nem kérhető számon, mert a Maastrichti Szerződés (Szerződés az Európai Unióról) 34. § cikk (2) bekezdés b) pontja alapján a kerethatározatok az elérendő célokat illetően kötelezőek a tagállamokra, azonban a forma és az eszközök megválasztását a nemzeti hatóságokra hagyják. A kerethatározatoknak nincs közvetlen hatálya.

Nem támasztható a törvényben meghatározottakon túlmenő olyan többletkövetelmény sem, hogy a bünszervezet ismérve a bűncselekmények elkövetéséből származó haszonszerzés (profitszerzés) általi motiváltság. Ezen ismérv előírásának hiánya nyilvánvalóan abból ered, és azért helyes, mert létezhet haszonszerzés által nem motivált bünszervezet is. Ilyen lehet, ha az pl. emberek életére tör politikai, faji, vallási, származási vagy egyéb indítók alapján. Bünszervezet esetében a motívum és a cél haszonszerzésre irányultság nélkül is egybeeshet.

A Legfelsőbb Bíróság akkor, amikor kimondta, hogy a bünszervezetben elkövetés megállapításához a törvényi követelményeken túl többletkövetelmény nem szükséges, kifejezetten utalt a bűnös profitszerzés célzatára (BH 2008.139.II.).

A Legfelsőbb Bíróság ugyanezen döntésének indokolásában rámutatott arra is, hogy a bünszervezettel kapcsolatos nemzetközi jogi aktusok közvetlen belső alkalmazása nem megengedett, nem elfogadott. Azok csak a belső jogalkotásra lehetnek hatással, annak jelenthetnek szabályozási kötelezettséget. Nem része tehát a törvényi fogalomnak a jogtalan vagyoni haszonszerzés célzata, a „bűnös profitszerzés” vagy az erre való törekvés.

Ennek az álláspontnak azért van jelentősége, mert – amint azt a Btk. 459. § (1) bekezdés 1. pontjához a törvényjavaslat miniszteri indokolása is idézi – az Európai Unió Tanácsa 2008/841/IB

kerethatározata 1. Cikk 1. pontja szerint: a bünszervezet „olyan, kettőnél több személyből álló, hosszabb időre létrejött szervezett csoport, amely összehangoltan működik, és amelynek célja az, hogy legalább négy évig terjedő szabadságvesztéssel vagy szabadságelvonással járó intézkedéssel vagy annál szigorúbb szankcióval büntetendő bűncselekményeket kövessen el közvetlen vagy közvetett pénzügyi vagy egyéb anyagi haszonszerzés érdekében”.

A korábbi Btk. és az annak szabályozását átvevő Btk. két ponton is eltér ettől: egyrészt a „legalább négy évig terjedő” elem helyébe az „öt évi vagy ezt meghaladó” feltétel került, valamint elhagyta az „anyagi haszonszerzés” feltételét. Mindkettő nyilvánvaló törvényalkotói döntés. Az anyagi haszonszerzésre (bűnös profitszerzésre) irányultság elhagyása folytán pedig, ha van ilyen irányultság, ha nincs, a bünszervezetben elkövetés megállapítható. Ezáltal teljességgel közömbös, hogy – jelen esetben a VI. rendű és VII. rendű terhellet – vezette-e ilyen irányultság, illetőleg részesült-e a közreműködésével elkövetett bűncselekményekkel szerzett haszonból.

A Kúria megjegyezte, hogy a Maastrichti Szerződés (Szerződés az Európai Unióról) 34. § cikk (2) bekezdés b) pontja értelmében a Tanács „kerethatározatokat fogadhat el a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek közvetítése céljából. A kerethatározatok az elérendő célokat illetően kötelezőek a tagállamokra, azonban a forma és az eszközök megválasztását a nemzeti hatóságokra hagyják. A kerethatározatoknak nincs közvetlen hatálya.”

Közigazgatási ügyszak

Kfv.II.37.937/2017/4.

Aki releváns tényekről (vezetői engedélyének alkoholfogyasztás miatti visszavonásáról) nem nyilatkozik a járművezetői tanfolyamra jelentkezéskor, annak jogszerűen érvényteleníti a vizsgáját a közlekedési hatóság.

A 24/2005. (IV. 21.) GKM rendelet (a továbbiakban: R.) 15. § (6) bekezdése kimondja, hogy a közlekedési hatóság érvényteleníti azt a vizsgát, amelyet a vizsgázó a közlekedési hatóság félrevezetésével, hamis adatok közlésével, jogszabályban meghatározott feltételek hiányában vagy a vizsgáztatás szabályainak megsértésével tett le. Amennyiben a vizsgaigazolást a közlekedési hatóság már kiadta a vizsga érvénytelenítéséről szóló jogerős határozatot az ügyfél lakóhelye szerinti fővárosi és megyei kormányhivatal járási (fővárosi, kerület) hivatalának szervezeti egységként működő okmányirodának is meg kell küldeni.

A felperes a jelentkezési lap nyilatkozat része 6. kérdésére azt válaszolta, hogy hatóság a járművezetésre jogosító okmányát nem vonta vissza. Az alperes és az elsőfokú bíróság a Német Szövetségi Közlekedési Hatóság hivatalos tájékoztatását alapul véve úgy ítélte meg, hogy a felperes a 6. kérdésre adott válaszával a közlekedési hatóságot félrevezette, ezért a vizsgáját érvényteleníteni kellett. Az alkoholfogyasztás az egészségügyi alkalmasság lényeges kockázata, melyet alátámaszt a 13/1992. (VI.26.) NM rendelet 1. számú melléklet 8. pontja, amely az egészségügyi alkalmasság és elbírálásának szempontjai között kiemeli az alkoholfogyasztást és azt hangsúlyosan értékeli. A vezetői engedély visszavonásának elhallgatásával a felperes megakadályozta ezen egészségügyi kockázatának kiszűrését, vizsgálatát, értékelését.

A felperes a Kúria megítélése szerint félrevezette a közlekedési hatóságot akkor, amikor – e tényről való tudomása ellenére – nem közölte, hogy a német hatóság a vezetői engedélyét visszavonta. A kérdőív a vezetői engedély kiadásához szükséges jelentős tények megismerését célozza. Az elsőfokú hatóság a tényállást helytállóan állapította meg, az alperes bizonyítási kötelezettségének eleget tett, a német közlekedési hatóság átirata az alperes által megállapított tényállást alátámasztják, így igazolt, hogy felperes hamis adatot közölt, azt figyelmen kívül hagyni nem lehetett.

A felperes felülvizsgálati kérelmében hivatkozott az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EU Bíróság) C-419/10. sz. ügyben hozott ítéletére, mivel annak bizonyos megállapításait jelen ügyben is relevánsnak vélte. Ezen ítélet azonban a 2006/126/EK irányelvnek (a továbbiakban: Irányelv) 11. cikk (4) bekezdése második albekezdését értelmezte akként, hogy azzal ellentétes az, hogy egy tagállam – noha a vezetői engedélyt kiállító tagállamban lévő szokásos tartózkodási hely követelménye teljesült – megtagadja az egy másik tagállam által kiállított vezetői engedély jogosultjával szemben előírt, új

engedély kérelmezésére vonatkozó tilalmi időszakon kívül e másik tagállam által kiállított vezetői engedély érvényességének elismerését, ha a szóban forgó engedély jogosultjával szemben az első tagállam területén a korábbi vezetői engedély visszavonását rendelték el. Jelen eljárás tárgya azonban nem az érvényes vezetői engedély tilalmi időszak lejártát követő érvényességének másik tagállamban történő elismerése, hanem a vezetői engedély Magyarországon történő kiállítása érdekében letett vizsgák érvénytelenítésével kapcsolatos hatósági döntés jogi megítélése. Ebből következően a hivatkozott EU Bíróság döntés nem irányadó.

Kfv.II.37.940/2017/4.

Aki releváns tényekről (vezetői engedély szüneteltetése kábítószer fogyasztása miatt) nem nyilatkozik a járművezetői tanfolyamra jelentkezéskor, annak jogszerűen érvényteleníti a vizsgáját a közlekedési hatóság.

A 24/2005. (IV. 21.) GKM rendelet (a továbbiakban: R.) 10. § (1) bekezdés b) pontja értelmében elméleti vizsgára az bocsátható, aki megfelel a külön jogszabályokban meghatározott egészségügyi és pályaalkalmassági, valamint – írásbeli nyilatkozata alapján – a külön jogszabályban meghatározott közlekedésbiztonsági feltételeknek. Az egészségügyi és pályaalkalmasság körében az NM rendelet minősül külön jogszabálynak.

A 13/1992. (VI. 26.) NM rendelet (a továbbiakban: NM rendelet) 19. § (2) bekezdése szerint a külföldi állampolgár Magyarországon kiállítandó járművezetésre jogosító okmányához az egészségi alkalmasság megállapítását az e rendeletben foglaltak szerint kell elvégezni. Az NM rendelet 1. § (1) bekezdése alapján a közúti járművezetők egészségi alkalmassága vizsgálatának célja annak megállapítása, hogy a közúti járművezetőjelöltnek, illetve a közúti járművezetőnek nincs-e olyan betegsége, testi vagy szellemi, illetőleg érzékszervi fogyatéka, amely őt a közúti járművezetésre egészségügyi szempontból alkalmatlanná teszi; továbbá azoknak a feltételeknek, illetőleg korlátozásoknak a meghatározása, amelyek mellett a vizsgált személy betegség, testi vagy érzékszervi fogyatéka fennállás esetén is vezethet közúti járművet. Az NM rendelet 21.§ (1) bekezdés g) pontja és 1. számú melléklet 9. pontja alapján egyértelmű, hogy a drogfogyasztás, pszichotróp anyagok használata releváns információ az egészségi alkalmasság megítélése szempontjából.

Az R. 15. § (6) bekezdése kimondja, hogy a közlekedési hatóság érvényteleníti azt a vizsgát, amelyet a vizsgázó a közlekedési hatóság félrevezetésével, hamis adatok közlésével, jogszabályban meghatározott feltételek hiányában vagy a vizsgáztatás szabályainak megsértésével tett le. Amennyiben a vizsgaigazolást a közlekedési hatóság már kiadta a vizsga érvénytelenítéséről szóló jogerős határozatot az ügyfél lakóhelye szerinti fővárosi és megyei kormányhivatal járási (fővárosi, kerület) hivatalának szervezeti egységeként működő okmányirodának is meg kell küldeni.

A Kúria szerint a perbeli jogviszony jogi megítélése szempontjából kiemelkedő jelentősége van az 2006/126/EK irányelvnek (a továbbiakban: Irányelv). Az Irányelv bevezető rész 8. pontja szerint közúti közlekedésbiztonsági okokból meg kell határozni a vezetői engedély kiállításának minimum követelményeit. A 9. pont rögzíti, hogy a járművezetéshez szükséges fizikai és szellemi alkalmassági minimum követelményeknek való megfelelés a személy- vagy áruszállításra használt járművek vezetőjének a vezetői engedély kiállításakor, valamint azt követően rendszeresen bizonyítaniuk kell.

Az Irányelv 7. cikk (1) bekezdés a) pontja értelmében vezetői engedély kizárólag azon kérelmezőknek állíthatók ki: a) akik jártassági és magatartási, valamint elméleti vizsgát tettek, valamint megfeleltek az egészségügyi követelményeknek a II. és III. melléklet rendelkezésével összhangban.

Az Irányelv III. melléklete a járművezetéshez szükséges fizikai és szellemi alkalmasság minimum követelményeit szabályozza, ezen belül a 14. pont az alkoholra, míg a 15. pont a kábítószerekre és gyógyszerekre vonatkozik. A 16. pont rögzíti, hogy vezetői engedély nem adható ki, illetve nem újítható meg egyik jármű kategóriában sem azon kérelmezők vagy járművezetők számára, akik pszichotrop anyagoktól függenek, vagy – bár függőségük nem áll fenn ilyen anyagok vonatkozásában, de – rendszeresen visszaélnek azokkal. A 15.1. alpont alapján vezetői engedély nem adható ki, illetve nem újítható meg azon kérelmezők vagy járművezetők számára, akik bármilyen formában

rendszeresen fogyasztanak a jármű biztonságos vezetéséhez szükséges képességeket károsító pszichotrop anyagokat, ha a felszívódó mennyiség akkora, hogy káros befolyást gyakorol a járművezetésre.

A felülvizsgálati bíróság – egyetértve a Kfv.VI.37.628/2017/4. számú ítéletében foglalt jogi érveléssel – rámutatott arra, hogy az Irányelv a tagállamokra, azok hatóságaira és állampolgáira nézve is kötelező rendelkezéseket tartalmaz. A magyar közlekedési hatóság ezért pszichotrop anyagoktól függő személynek nem adhat ki, illetve nem újíthat meg vezetői engedélyt, és ezen belül elméleti vizsgára is csak az bocsátható, aki a vonatkozó egészségügyi feltételeknek megfelel, vagyis ebben a körben nem függ pszichotrop anyagoktól.

A felperes a jelentkezési lap nyilatkozat része 8. kérdésére azt válaszolta, hogy bíróság vagy rendőrség a vezetésre jogosító okmánya visszaadását vagy a vezetési jogosultság gyakorlását jártasság igazolásához, új járművezetői vizsgához, egészségi alkalmasság igazolásához vagy pályaalkalmasság igazolásához nem kötötte. Az alperes és az elsőfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a felperes a 8. kérdésre adott válaszával a közlekedési hatóságot félrevezette, ezért a vizsgáját érvényteleníteni kellett. A felperes ezzel szemben előadta, hogy a 8. kérdésre tényszerűen válaszolt, a hatóságot nem vezette félre, hamis adatot nem közölt.

A Kúria megállapította, hogy a felperes félrevezette a közlekedési hatóságot akkor, amikor nem közölte, hogy a német hatóság kötelezte arra, hogy nyújtson be a drogfüggőségével kapcsolatos pozitív orvosi véleményt. A járművezetéshez alapvető fizikai és szellemi alkalmasságot ugyanis a felperesnek igazolnia kell. Amennyiben a magyar közlekedési hatóság tudomással bírt volna a felperes Németországban felmerülő kábítószer problémáiról, akkor ennek tudatában erre is kiterjedő egészségi alkalmassági vélemény beszerzését kellett volna előírnia a felperes részére az NM rendelet hivatkozott előírásai alapján. Alapvető közlekedésbiztonsági és közbiztonsági érdek, hogy ne kapjon vezetői engedélyt olyan személy, aki pszichotrop anyagtól függő.

Az Európai Unió Bíróságának (a továbbiakban: EU Bíróság) felperes által hivatkozott C-419/10. számú EU Bíróság ítélet jelen perben nem irányadó, mert Magyarországon a felperes részére vezetői engedélyt az illetékes hatóság nem állított ki.

Kfv.I.35.072/2018/6.

Ha az Európai Unió területére belépő vagy azt elhagyó természetes személy nem teljesíti a nála lévő, 10.000 eurót meghaladó összegre vonatkozó bejelentési kötelezettségét, úgy ez a mulasztás önmagában, kimentési lehetőség nélkül megalapozza a bírság fizetését.

A felperes tudott arról, hogy az 1889/2005/EK Európai Parlamenti és Tanácsi rendelet (a továbbiakban: EK Rendelet) 3. cikk (1) bekezdése folytán annak, aki 10.000 euró vagy azt meghaladó összegű készpénzt tart magánál, bejelentési kötelezettsége van az unióba való belépéskor, vagy annak elhagyásakor.

Az EK Rendelet a „magánál tart” fordulat alkalmazásával jogi minősítés megfogalmazása nélkül egy tényhelyzetet ír le, és ugyanígy az idegen nyelvű változatok sem a helyzet jogi természetét, hanem annak ténybeli megvalósulását értékelik. Az EK rendelet egyik verziója, így pl. az angol „átvisz, átszállít” kifejezés sem teszi lehetővé a tudati elemek vizsgálatát. Az EK Rendelet ezzel a szabályozással valamennyi nyelvi változatban azt az objektív tényhelyzetet írja körül, amikor valaki valamely dolog – jelen esetben a készpénz – felett fizikai uralmat gyakorol amely állapot a magyar jogrendben a birtoklással írható le. Helytállóan járt el az elsőfokú bíróság akkor, amikor a felperest tekintette a 10.000 eurót meghaladó összegű készpénzt magánál tartó személynek, birtokosnak.

Az elsőfokú bíróság előtt a 10.000 euró feletti összeggel összefüggésben két különböző adat keletkezett. Az egyik a fellelt 21.860 euró, a másik a jacht szövetségtől származó iratokban szereplő, házipénztári kifizetéshez tartozó 3×4.740 euró + felperes részére 7.825 euró, összesen 22.045 euró. A felperes 21.860 eurót tartott magánál, az alperes ezt szankcionálta, az elsőfokú bíróság ehhez képest folytatta le a bírósági felülvizsgálatot, így a Kúria is ezt tekintette irányadónak. A tolmács hiányában felvett „készpénz bejelentő nyilatkozat”, miként arra az elsőfokú bíróság is helytállóan utalt, csak a

fellelt készpénz összegszerűségét igazolja: a tény adatot pedig nem befolyásolja a tolmács hiánya.

A felperes bírósági ítéletében, a ruhák alól került elő a 21.860 euró címletenkénti kötegelésben. A felperes annak ellenére, hogy saját előadása szerint tudatában volt a bejelentési kötelezettségnek, egyáltalán nem nyilatkozott a készpénzről. A nyilatkozat elmaradása önmagában megalapozza a mulasztást, mely esetben alkalmazni kell a 2007. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: Tv.) 5/A.§ (1) bekezdését, a felperes esetében annak b) pontját: az Európai Unió területére belépő vagy azt elhagyó természetes személynek, aki a nála lévő, a Rendelet 2. cikk 2. pontja szerinti készpénz vonatkozásában a Rendelet 3. cikk (1) bekezdése szerinti nyilatkozattételi kötelezettségét tévesen, hiányosan vagy egyáltalán nem teljesíti, a Rendelet 9. cikkének megfelelően a 20.000 eurót meghaladó, de 50.000 eurót meg nem haladó összegű készpénz esetén a birtokában lévő összeg 30%-ának megfelelő, forintban meghatározott összegű bírságot kell a helyszínen fizetnie.

Kfv.V.35.115/2018/6.

A ki nem fizetett számla érvénytelenítésére jogszerűen csak az Áfa tv. 77-78. §-ában és a Héa-irányelv 90. cikk (1) és (2) bekezdésében meghatározott okból kerülhet sor.

Nem volt vitatott a peres felek részéről, hogy a 2000 évi C. törvény törvény (a továbbiakban: Sztv.) 165. § (1) és (2) bekezdése értelmében minden gazdasági műveletről, eseményről, amely az eszközök, illetve az eszközök forrásainak állományát vagy összetételét megváltoztatja, bizonylatot kell kiállítani, a gazdasági események folyamatát tükröző összes bizonylat adatait a könyvviteli nyilvántartásokban rögzíteni kell, és a számviteli nyilvántartásokba csak szabályszerűen kiállított bizonylat alapján szabad adatokat bejegyezni. Arra is helytállóan hivatkoztak a felek, hogy a 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Áfa tv.) 55. § (1) bekezdése szerinti teljesítés alapján a felperes számlakiállításra volt köteles. Ezen kötelezettségének eleget is tett az utóbb érvénytelenített számlák kiállításával.

A Kúria rögzíti: a számla érvénytelenítésének abból a szempontból van jelentősége, hogy az adóalap megállapítása, illetve az ennek alapjául szolgáló bevétel megszerzésének időpontja a valóságnak megfelelően történjék. Ezért mindkét fél alappal hivatkozott az Áfa tv. és a Sztv. adóalap módosításra vonatkozó szabályaira.

A felperes maga sem állította, hogy az Áfa tv. 77. § szerinti tények miatt érvénytelenítette a számláit, előadása szerint megbízói az ügyletek teljesítését vitatták a számlakiállítást követően, így annak ellenére, hogy az adóztatandó tényállás megvalósult, a számlák jogalapjának vitatása miatt – a megbízói nemfizetésére tekintettel – a számláit érvénytelenítenie kellett.

A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv (a továbbiakban: Héa-irányelv) 90. cikk (1) bekezdése kimondja, hogy elállás, a teljesítés megghiúsulása, teljes vagy részleges nemfizetés, illetve az értékesítés bekövetkezése utáni árengedmény esetén az adóalapot a tagállamok által meghatározott feltételek szerint megfelelő mértékben csökkenteni kell.

A Héa-irányelv szerint tehát a teljes vagy részleges nemfizetés is alapja lehet a számla érvénytelenítésének. A 90. cikk (2) bekezdés azonban lehetőséget ad a tagállamokra az (1) bekezdéstől való eltérésre. Az Áfa tv. alapján a számla érvénytelenítésére a teljes vagy részleges nemfizetés esetén nincs mód, tehát Magyarország a Héa-irányelv 90. cikk (1) bekezdésben foglaltaktól eltérő szabályozást alkalmaz.

Az Áfa tv. és az uniós jog összhangját az az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EU Bíróság) a C-337/13. számú eseti döntésében értelmezte. Az ítélet 1) pontja kimondta, hogy a 90. cikkben foglaltakkal nem ellentétes az olyan nemzeti rendelkezés, amely nem írja elő az adóalap csökkentését az ár meg nem fizetése esetében. „Mindazonáltal e rendelkezésnek ki kell terjednie minden más olyan esetre, amikor az említett cikk (1) bekezdése szerint az ügylet teljesítését követően az adóalany az ellenértéket részben vagy egészben nem kapja meg, (...)”.

Az EU Bíróság ítélet értelmében tehát – a magyar szabályozás eltérő tartalma miatt – a felperes megbízói nemfizetésére tekintettel abban az esetben is jogosult lett volna az Áfa tv.-ben foglalt eseteken kívül a számlái érvénytelenítésére – vagyis az adóalap csökkentésére -, ha arra a Héa-irányelv 90. cikk (1) bekezdésében meghatározott valamely ok (elállás, a teljesítés megghiúsulása, az értékesítés

bekövetkezte utáni árengedmény) miatti nemfizetés miatt kerül sor.

A perben a felperes arra nem hivatkozott, hogy megbízói a számlaérvénytelenítés előtt az ügylettől elálltak, a teljesítés megghiúsult, vagy a teljesítést követően árengedmény biztosított részükre. Ennek hiányában jogszerű az alperes azon megállapítása, hogy az Áfa tv. megsértésével érvénytelenítette a felperes a számláit.

A Kúria megítélése szerint a felperes tévesen állítja az Áfa tv. 77-78. §-ainak fenti értelmezése következményeként a Sztv. 29. § (1) és (8) bekezdése és 72. § (1) és (2) bekezdése sérelmét. A Sztv. 29. § (1) bekezdése szerint követelések azok a szerződésből jogszerűen eredő, pénzértékben kifejezett fizetési igények, amelyek a vállalkozó által már teljesített, a másik fél által elfogadott, elismert szolgáltatás teljesítéséhez kapcsolódnak. Ezzel összhangban a Sztv. 72. § (2) bekezdése értelmében a nettó árbevétel része a szerződésben meghatározott feltételek szerinti teljesítés alapján kiállított, a vevő által elismert, elfogadott számlán szereplő ellenérték.

A Sztv. 29. § (8) bekezdése szerint az egyéb követelés mérlegfőösségénél kell kimutatni a bíróság által az üzleti év mérlegfordulónapjáig jogerősen megítélt követeléseket is.

Helyesen hivatkozott a felperes arra, hogy a ki nem fizetett számla a mérlegben nem szerepelhet, adózni utána nem kell. Ezért a Sztv. 160. § (1) bekezdés első fordulója értelmében ezeket a számlákat az alperes által megjelölt 0. számlaosztályba kell sorolni, mert az adott üzleti év adózott eredményét, a mérleg fordulónapi saját tőke összegét közvetlenül nem befolyásolják.

A 2002. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: Eva tv.) 7. § (1) bekezdése értelmében felperes a Sztv. szerint meghatározott időponttal köteles a bevétel megszerzésének időpontját megállapítani, ezért alaptalanul állította a felülvizsgálati kérelmében, hogy a 0. számlaosztályban az Eva tv. 7. § (7) bekezdése alapján csak 30 napig tarthatta volna a számlákat, és csak azok érvénytelenítésével voltak a vitatott számlák kezelhetők.

Kfv.IV.35.189/2018/10.

A támogatás jogszerűsége szempontjából nem csak a földhasználati jogosultságnak van jelentősége, hanem magának a tényleges földhasználatnak (művelésnek) is, amelynek tisztázására vitatott esetben fennáll az ellenőrzés lehetősége.

A mezőgazdasági termelők részére nyújtandó közvetlen támogatás igénybevételére vonatkozó szabályokról szóló 8/2015. (III. 13.) FM rendelet (a továbbiakban: R2.) 2. § (1) bekezdése alapján „A mezőgazdasági termelő közvetlen támogatásban akkor részesülhet, ha a tárgyév június 9-én összesen legalább egy hektár nagyságú, az 1307/2013/EU rendelet 32. cikke értelmében támogatható földterülettel jogszerű földhasználóként rendelkezik.”

A 12/2015. (III. 30.) FM rendelet (a továbbiakban: R1.) § 4. pontja értelmében „jogszerű földhasználó: a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény 44. § (4)-(7) bekezdése alapján jogszerű földhasználónak minősülő mezőgazdasági termelő”.

Az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból, valamint a központi költségvetésből finanszírozott egyes támogatások 2015. évi igénybevételével kapcsolatos egységes eljárási szabályokról szóló 12/2015. (III. 30.) FM rendelet 21. §-a értelmében „(...) [az] ügyfél földhasználati jogosultságát az MVH az eljárási törvény 22. § (2) bekezdésben szabályozottaknak megfelelően, az eljárási törvény 44. § (7) bekezdése szerinti dokumentumok alapján vizsgálja”.

A jogosultságot illetően a 2007. évi XVII. törvény (a továbbiakban: MVH eljárási tv.) módosításáról szóló 2015. évi XCIX. törvény (a továbbiakban: 2015. évi XCIX. törvény) által megállapított 44. § (7) bekezdés c) pontot kell alkalmazni. Eszerint jogszerű földhasználónak minősül az az ügyfél, aki a kérelem benyújtására nyitva álló határidő utolsó napjára vonatkozóan, az általa igényelt területre [c)] haszonbérleti, felesbérleti, részesművelési, szivességi földhasználati vagy alhaszonbérleti szerződés, továbbá – a 2013. évi CCXII. törvény (a továbbiakban: Fétv.) szerint – használati rendről szóló megállapodás alapján földhasználó. A 2015. évi XCIX. törvény szerint az MVH eljárási tv. általa

megállapított 44. § (4) és (7) bekezdését a 2015. évben beadott egységes kérelmekre induló eljárásokban is alkalmazni kell.

Megállapítható tehát, hogy a jogszerű földhasználatnak olyan esete is van, ami közvetlenül a jogviszony tényén alapul, azaz nem szükséges elismeréséhez okvetlenül valamilyen hatósági nyilvántartási vagy deklaratív aktus.

Az (5) bekezdés szerint ha az ügyfél földhasználatának jogszerűsége vonatkozásában kétség merül fel, így különösen ha ugyanarra a földterületre egyidejűleg több ügyfél jelentett be terület alapú támogatási kérelmet, az érintett ügyfeleket a mezőgazdasági támogatási szerv megfelelő határidővel adategyeztetésre hívja fel.

A Kúria ítélezési gyakorlata szerint, ha a hatóság a nyilvántartás adatai alapján határidő utáni igazolást állapít meg, automatikusan nem minősítheti jogszerűtlennek a földhasználatot a kérelmező ez irányú nyilatkozatának beszerzése nélkül (Kfv.IV.35.092/2014/6., Kfv.IV.35.090/2017/4.). A Kúria a hasonló ügyekben hangsúlyozta, hogy a jogszerű földhasználói minőség vizsgálatának két eleme van: az egyik a földhasználati bejegyzés, másik a földhasználati jogosultság vizsgálata.

A Kúria tehát egyetértett az elsőfokú bírósággal, hogy a támogathatóság szempontjából nem csak a földhasználati jogosultságnak van jelentősége, hanem magának a tényleges földhasználatnak (művelésnek) is, amelynek tisztázására vitatott esetben fennáll az ellenőrzés lehetősége.

Az 1306/2013/EU parlamenti és tanácsi rendelet 64. cikk (2) bekezdése értelmében ugyanis „Nem szabható ki igazgatási szankció, amennyiben: (...)

c) a meg nem felelés oka az illetékes hatóság vagy más hatóság hibája, amelyet az igazgatási szankció által érintett személy ésszerűen nem vehetett észre;

d) az érintett személy igazolni tudja az illetékes hatóság számára, hogy nem hibáztatható az (1) bekezdésben említett kötelezettségeknek való meg nem felelés miatt, illetve ha az illetékes hatóság más módon meggyőződött arról, hogy az érintett személy nem hibáztatható; (...).”

Munkaügyi ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen határozat.

Polgári ügyszak

Pfv.V.21.722/2017/7.

Az a szerződéses rendelkezés, amely szerint a pénzügyi intézmény a saját nyilvántartásai alapulvételével jogosult a fogyasztói tartozások kimutatására, és a szerződő felek az e kimutatás alapján készült, közokiratba foglalt tanúsítványt tekintik irányadónak, nem jogosítja fel a pénzintézetet arra, hogy a saját teljesítése szerződésének megfelelőségét maga állapítsa meg. A bizonyítási terhet a közjegyzői okirat záradékolásának törvényi konstrukciója fordítja meg.

Az 1959. évi IV. törvénynek (a továbbiakban: régi Ptk.) az Európai Közösségek Tanácsa 93/13/EGK irányelve a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről 1. cikk (2) bekezdését átültető 209. § (5) bekezdése uniós jogi értelemben (2013. március 21-i RWE Vertrieb AG és Verbraucherzentale Nordrhein-Westfalen eV ítélet, C-92/11, EU:C:2013:180, 26. pont) olyan feltételekre vonatkozik, amelyek a szerződő felekre választásuktól függetlenül is alkalmazandók, valamint a felek eltérő megállapodása hiányában alkalmazandó nemzeti jogi rendelkezéseket tükröznek. Ennek megfelelően tartalmazza a 2/2012. (XII. 10.) PK vélemény 3. pontja, hogy az olyan feltétel tisztességtelensége, amelynek tartalmát jogszabály kimerítően (taxatív) határozza meg, bíróság által nem vizsgálható. Ha a kógens keretszabályt a felek rendelkezési joga tölti meg tartalommal, vagy ha a felek a diszpozitív jogszabályi rendelkezésektől eltérnek, az ilyen feltétel tisztességtelensége vizsgálható. Az I. rendű alperes által felhívott jogszabályok egyike sem rögzít olyan rendelkezést, amely a szerződés tartalmává vált vagy válhat. A felülvizsgálati kérelemmel érintett szerződési feltétel ilyen értelemben nem tartozik a kivétel körébe, az I. rendű alperes ezért alaptalanul hivatkozott arra, hogy a jogerős ítélet sérti a régi Ptk. 209. § (5) bekezdésében foglaltakat.

A felülvizsgálati kérelemmel érintett szerződési nyilatkozatnak a régi Ptk. 207. § (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelő értelmezéssel nem lehet a tartozáselismeréssel (rég Ptk. 242. §) azonos jelentést tulajdonítani, és a nyilatkozatnak a szerződésből eredő jogot és kötelezettséget a felperes hátrányára megállapító joghatása sincs. Tartalma szerint nyilatkozatával a felperes nem jogosította fel az I. rendű alperest követelés létrejöttének megállapítására, és a felperes nyilatkozata akként sem értékelhető, hogy lemond a vele szemben támasztott követelés vitatásának jogáról. Polgári jogi szerződésben tett jognyilatkozat nem képes felülmúlni jogintézményt meghatározó normákat. A perbeli esetet tekintve a közjegyző az I. rendű alperes nyilvántartásának adatait tanúsítja, azt, hogy az I. rendű alperes milyen adatokkal, milyen felperesi tartozást tart nyilván. A tanúsítvány nem bizonyítja, hogy a nyilvántartott tartozásra alapított követelés létrejött, jogszerűen megilleti az I. rendű alperest. A követelés peres úton történő érvényesítése esetén a közokirat bizonyító erejét a bíróságnak az 1952. évi III. törvénynek (a továbbiakban: régi Pp.) 195. §-ának, illetve a 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: új Pp.) 323. §-ának megfelelően kell értékelnie, a felek eltérő minősítésére nem lehet figyelemmel. Nem állít fel a keresettel támadott szerződéses kikötés a felek szerződésében olyan vélelmet sem, amelynek értelmében az I. rendű alperes az igénye alapjául szolgáló, valamely egyébként bizonyítást igénylő tény egy attól különböző, másik tény bekövetkezésével és igazolásával bizonyíthatná.

A felülvizsgálattal érintett kikötésnek mindezekre tekintettel nem tulajdonítható olyan joghatás, miszerint az I. rendű alperes egyoldalúan eldöntené, hogy a felperes szerződészerűen teljesített-e. A 18/1999. (II. 5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 1. § (1) bekezdés b) pontja nem is ezt az esetet tartalmazza, hanem olyan kikötés tisztességtelenségét mondja ki, amely a fogyasztóval szerződő felet arra jogosítja, hogy a saját teljesítése szerződésnek megfelelőségét maga állapítsa meg.

Ha az I. rendű alperes a perbeli szerződésből eredő követelésének érvényesítése iránt pert indít, a perben a régi Pp. 164. § (1) bekezdése, illetve az új Pp. 265. §-a értelmében őt terheli a szerződés tartalmának, a folyósított kölcsön összegének, a felperes teljesítésének és ennek eredményeként a fennálló tartozásának bizonyítása. Amennyiben az I. rendű alperes saját nyilvántartásain alapuló állítását a felperes vitatja, a perben az I. rendű alperesnek le kell vezetnie számításait, be kell mutatnia a nyilvántartása elszámolása elveit, módszereit, adatait. A felperes ellenbizonyítással élhet, ha állítása szerint az elszámolás nem felel meg a szerződésben foglaltaknak, a számítás hibás vagy részéről az elszámoltnál nagyobb összegű teljesítés történt. A bizonyítási teher alakulását, a bizonyítási eljárás lefolytatását a kölcsönszerződés I.4. pontjának a felperes által sérelmezett rendelkezései nem befolyásolják.

A 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 21. § (1) bekezdése, illetőleg a jelenleg hatályos 23/C. § (1) bekezdése értelmében a végrehajtási záradék kibocsátásának a tartozás már lejárt részleteire a közokiratban foglalt kölcsönszerződés alapján minden további feltétel nélkül helye van, míg a hátralévő teljes tartozás összegére a végrehajtási záradék akkor bocsátható ki, ha a hitelező közokiratban foglaltan felmondta a szerződést az adós szerződésszegése miatt. Az, hogy a szerződésszegés valóban bekövetkezett-e és így a felmondás jogszerű-e, a végrehajtási záradék kiállítására iránti kérelem elbírálása során érdemben nem vizsgálható, e vonatkozásban elegendő a végrehajtást kérő egyoldalú nyilatkozata (BH1997. 348., BH2002. 491., Kúria Pfv.I.21.783/2016/5.).

A végrehajtás közjegyzői okirat záradékolása útján, tehát peres út igénybevétele nélküli elrendelését lehetővé tevő szabályozás az Alkotmánybíróság 1423/B/2010. és 1245/B/2011. számú határozatai szerint nem alkotmányellenes, nem sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot, és az Európai Unió Bírósága határozata (2015. október 1-i ERSTE Bank Hungary Zrt. és Sugár Attila ítélet, C-32/14, EU:C:2015:637) szerint nem összeegyeztethetetlen a fogyasztóvédelmi irányelv követelményeivel sem.

A végrehajtási záradék kiállítását követően az adós a tartozását végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti perben vitathatja. A kölcsönszerződés e vonatkozásban nem biztosít több jogosultságot az I. rendű alperes részére, illetve nem ró több kötelezettséget a felperesre, mint amely az irányadó jogszabályok alapján őket egyébként megilletné, illetve terhelné. A bizonyítási teher ebben a perben is a már hivatkozott eljárásjogi rendelkezéseknek megfelelően alakul.

Mindezekre tekintettel a felperes jogi helyzetét a felülvizsgálattal érintett szerződéses kikötés a

bizonyítási teher körében nem érinti, nem teszi hátrányosabbá (EBH 2018. G.1.). A bizonyítási terhet a közjegyzői okirat záradékolásának törvényi konstrukciója fordítja meg.

Pfv.VI.20.375/2018/11.

Az eljárási okból befejezett perben a felülvizsgálati kérelemnek a kereset érdemi tárgyalása esetén számon kérhető, anyagi jogi rendelkezések alkalmazásával és értelmezésével kapcsolatos érvei nem értékelhetők.

A Kúria mellőzte a tárgyalás felfüggesztését az Európai Unió Bírósága előtt C-483/16. számon indult előzetes döntéshozatali eljárásra tekintettel. Az 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 152. § (2) bekezdése alapján a bíróság a tárgyalást akkor is felfüggesztheti, ha a per eldöntése olyan előzetes kérdés elbírálásától függ, amelynek tárgyában más polgári per már folyamatban van. Ennek esete lehet az is, amikor más bíróság kezdeményezte az előtte folyamatban lévő per tárgyalásának a felfüggesztése mellett az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárását (BH2007. 173.). A C-483/16. sz. ügy Luxembourgban, a 2018. május 31-i nyilvános ülésen kihirdetett ítélettel befejezést nyert. A kérelmet elutasító rendelkezés ellen a Pp. 155. § (3) bekezdés értelmében nincs helye külön fellebbezésnek.

A Kúria az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló kérelmet a következő indokolással elutasította: Az Európai Unióról és az Európai Unió működéséről szóló szerződés 267. cikke szerint „az Európai Unió Bírósága hatáskörrel rendelkezik előzetes döntés meghozatalára a következő kérdésekben: a) a Szerződések értelmezése; b) az uniós intézmények, szervek vagy hivatalok jogi aktusainak érvényessége és értelmezése; Ha egy tagállam bírósága előtt ilyen kérdés merül fel, és ez a bíróság úgy ítéli meg, hogy ítélete meghozatalához szükség van a kérdés eldöntésére, kérheti az Európai Unió Bíróságát, hogy hozzon ebben a kérdésben döntést”.

A Kúria megállapította, hogy a Pp. 130. § (1) bekezdés f) pontja és 157. § (1) bekezdés alapján hozott jogerős végzés felülvizsgálata során ilyen kérdés nem merül fel. A Pp. 155/A. § (2) bekezdés alapján az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárásának kezdeményezéséről a bíróság végzéssel határoz, a végzésben meghatározza azt a kérdést, amely az Európai Bíróság előzetes döntését igényli, valamint – a feltett kérdés megválaszolásához szükséges mértékben – ismerteti a tényállást és az érintett magyar jogszabályokat. A felperes kérelme a hivatkozott kérdéseket és a tényállást sem tartalmazta, illetve az érintett magyar jogszabályokat sem jelölte meg. A kérelmet elutasító rendelkezés ellen a Pp. 155/A. § (3) bekezdés alapján nincs helye külön fellebbezésnek.

Pfv.V.20.242/2018/11.

A pénzügyi intézményeknek jogszabályból fakadó kötelezettségük, hogy kölcsönszerződésből eredő követeléseiket nyilvántartsák, azokról a hatóságokat, illetve a hitelfelvevőket tájékoztassák. E nyilvántartások vita esetén kiindulópontként szolgálnak, azonban a bizonyítási teher megfordulását eredményező tartozáselismerő nyilatkozatnak nem minősülnek.

I. A Kúria a felülvizsgálati eljárás felfüggesztését az alábbiak miatt nem találta indokoltnak. A C-483/16. számú Sziber Zsolt kontra ERSTE Bank Hungary Zrt ügy 2018. május 31-én, a C-51/17. számú OTP Bank Nyrt. és OTP Faktoring Követeléskezelő Zrt. kontra IlyésTeréz és Kiss Emil ügy 2018. szeptember 20-án, valamint a C-126/17. ERSTE Bank Hungary Zrt kontra Czako Orsolya ügy 2018. február 22-én az Európai Unió Bírósága előtt befejeződött. Erre figyelemmel – miután már nincs folyamatban lévő eljárás – a felfüggesztés eljárásjogi előfeltétele nem áll fenn.

A Kúria álláspontja szerint jelen jogvitában az Európai Unió Bírósága előtt még folyamatban lévő C-34/18. számú előzetes döntéshozatali eljárásban felvetett uniós jogi kérdéseknek relevanciája nincsen. Az Európai Unió Bíróságnak a C-34/18. számú ügyben a fogyasztói irányelv értelmezésével egyrészt lényegében abban kell állást foglalnia, hogy a Melléklet 1. g) pontja kiterjed-e arra a szerződési feltételre is, amellyel a hitelező célja a bizonyítási teher megfordítása (függetlenül a kikötésnek a nemzeti jogszabályok értelmezésével feltárható tényleges hatásától), illetve hogy megfelel-e a világos

és érthető megfogalmazás követelményének (5. cikk) az a fogyasztói döntést befolyásoló feltétel, amelynek joghatása csak a nemzeti jogszabályok értelmezésével állapítható meg. Feladata még az EU Bíróságnak a fogyasztói irányelv Melléklete 1. m) pontjának értelmezése abból a szempontból, hogy a rendelkezés hatálya alá tartozik-e a fogyasztóval szerződő felet – nemcsak a saját szolgáltatása, hanem – a fogyasztó szerződésszerű teljesítésének megítélésére feljogosító kikötés is.

II. A végrehajtás közjegyzői okirat záradékolása útján, tehát a peres út igénybevétele nélküli elrendelését lehetővé tevő szabályozás az Alkotmánybíróság 1423/B/2010.AB és 1245/B/2011.AB számú határozatai szerint nem alkotmányellenes, nem sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot, és az Európai Unió Bírósága C-32/14. számú Erste Bank kontra Sugár Attila ügyben hozott határozata szerint nem összeegyeztethetetlen a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelv fogyasztóvédelmi követelményeivel sem (Kúria Gfv.VII.30.610/2017/6.).

Pkk.V.24.906/2018/4.

Magyar közjegyző előtt lefolytatott európai fizetési meghagyásos eljárást követő, ellentmondás folytán perré alakult eljárásban az alperes joghatósági kifogást is előterjeszthet az írásbeli ellenkérelmében. A bíróság a 1215/2012/EU rendeletben írt esetekben hivatalból is vizsgálhatja joghatósága fennállását vagy annak hiányát. 1215/2012/EU rendelet 1896/2006/EK rendelet.

Az olaszországi székhelyű felperes a szlovákiai székhelyű alperessel szemben a közjegyző előtt kezdeményezett európai fizetési meghagyásos eljárást, amely során a nyomtatványon ellentmondás esetén az eljárásban irányadó illetékesség alapjául – közelebbi meghatározás nélkül – magyarországi teljesítési helyet jelölt meg.

Az ellentmondás folytán perré alakult eljárásban a közjegyző 11063/Ü/639/2018/5. számon az iratokat a Kúriához terjesztette fel az eljáró bíróság kijelölése végett. Az iratok felterjesztésének jogalapjaként az Európai Parlament és a Tanács az európai fizetési meghagyásos eljárás létrehozásáról szóló 1896/2006/EK számú rendelete 17. cikk 2. bekezdésében foglaltakra, valamint a fizetési meghagyásos eljárásról szóló 2009. évi L. törvény (Fmhtv.) 59. § (6) bekezdésére hivatkozott. Szerinte az eljárásra magyar bíróság illetékességgel nem rendelkezik.

A Kúria hiánypótlásra történt felhívására a felperes a magyar bíróság joghatóságának és egyben illetékességének jogalapjaként az Európai Parlament és a Tanács a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló 1215/2012/EU rendelete (a továbbiakban: Rendelet) 7. cikkének 1. pontját jelölte meg azzal, hogy ha az eljárás tárgya egy szerződés, akkor a vitatott kötelezettség teljesítésének helye szerinti bíróság rendelkezik különös joghatósággal és egyben illetékességgel a jogvita elbírálására. A teljesítés helyének kikötésére vonatkozóan 3 megrendelés visszaigazolást csatolt. Mindháromban a teljesítés helyeként Magyarországot jelölték meg a felek, ezen belül 2 számlában Debrecent, míg 1 számlában Törökbálintot.

Mindhárom megállapodásban a felek az abból eredő jogvita elbírálására az olaszországi milánói bíróság „kizárólagos illetékességét” kötötték ki.

A felperes a Magyarországon, Törökbálinton lévő teljesítési hely figyelembe vétele alapján kérte a Budaörsi Járásbíróság kijelölését az eljárás lefolytatására.

A Kúria az eljáró bíróság kijelöléséről az alábbi rendelkezések figyelembevételével határozott:

Az Fmhtv. 59. § (6) bekezdése értelmében ha az európai fizetési meghagyásos eljárás ellentmondás folytán perré alakul, a közjegyző – az Fmhtv. 37. § (2)-(6) bekezdés alkalmazásának mellőzésével – az iratanyagot megküldi az európai fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelemben a jogosult által megjelölt bíróságnak, ennek hiányában a Pp. szerint hatáskörrel és általános illetékességgel rendelkező bíróságnak. Amennyiben az eljárásra magyar bíróság illetékességgel nem rendelkezik, a közjegyző az iratanyagot az eljáró bíróság kijelölése végett a Kúriának küldi meg.

A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 28. § (1) bekezdés c)

pontja a vagylagos illetékesség címszó alatt akként rendelkezik, hogy kizárólagos illetékesség hiányában a felperes – választása szerint – az alperesre általánosan illetékes bíróság helyett a szerződéses jogviszonyból eredő igény érvényesítése iránti pert az ügyletkötés, vagy a szolgáltatás teljesítésének helye szerint illetékes bíróság előtt is megindíthatja.

A Pp. 20. § (3) bekezdés a) pontja értelmében a járásbíróság hatáskörébe tartoznak azok a vagyoni jogi perek, amelyek tárgyának értéke 30.000.000 forintot nem haladja meg.

A Kúria az Fmhtv. 59. § (6) bekezdése alapján eljárva – a Pp. 28. § (1) bekezdés c) pontja és a 20. § (3) bekezdés a) pontja alkalmazásával – a 30.000.000 forint pertárgy értéket meg nem haladó vagyoni jogi per lefolytatására – a felperes kérelmével megegyezően az ügylettel legszorosabb kapcsolatban álló teljesítési hely alapján – a Budaörsi Járásbíróságot jelölte ki.

A Kúria rámutatott ugyanakkor arra, hogy a kijelöléssel csak az illetékes magyar bíróság kérdésében foglalt állást.

A Rendelet 25. cikk (1) bekezdése értelmében, ha a felek – lakóhelyükre való tekintet nélkül – egy bizonyos jogviszonnyal kapcsolatban felmerült vagy a jövőben felmerülő jogviták eldöntésére valamely tagállam bíróságának vagy bíróságainak joghatóságát kötik ki, a megállapodás szerinti bíróság vagy bíróságok rendelkeznek joghatósággal, feltéve, hogy a szóban forgó tagállam joga értelmében a megállapodás az anyagi érvényességet illetően nem minősül semmisnek. Az ilyen joghatóság a felek eltérő megállapodásának hiányában kizárólagos. A Rendelet 27. cikke értelmében valamely tagállam bírósága hivatalból megállapítja joghatóságának hiányát, amennyiben e bírósághoz olyan keresettel fordulnak, amelynek tárgyára vonatkozóan a 24. cikk alapján más tagállam bírósága rendelkezik kizárólagos joghatósággal.

Ezért a peres eljárásra kijelölt bíróságnak hivatalból vizsgálnia kell a magyar bíróság joghatóságának fennállását, amelynek során a Kúria által beszerzett iratok „kizárólagos illetékességi” (a perbeli összefüggésben ténylegesen kizárólagos joghatósági) kikötését kell értékelni, annak vizsgálata – függetlenül attól, hogy a közjegyző előtt már folyt európai fizetési meghagyásos eljárás – a peres eljárásban nem mellőzhető (lásd ebben a tekintetben a C-94/14. sz. Flight Refund Ltd. v. Deutsche Lufthansa AG. ügyben 2016. március 10-én hozott ítélet ECLI:EU:C2016:148 61-64. pontok).

Figyelemmel arra, hogy a Pp. 240. § (2) bekezdése értelmében nem tekinthető írásbeli ellenkérelemnek a fizetési meghagyással szemben előterjesztett ellentmondás, az alperes a Pp. 240. § (1) bekezdés b) pont bb) alpontja szerint joghatósági kifogást is előterjeszthet az írásbeli ellenkérelmében.

A joghatóság hiánya állapítható meg, amennyiben az alperes a bíróság joghatósága hiányának kifogásolása céljából jelenik meg a bíróságon, továbbá amennyiben a 24. cikk alapján más bíróság kizárólagos joghatósággal rendelkezik, ilyenkor az alperes perbe bocsátkozásán alapuló joghatósági szabályok sem alkalmazhatók [Rendelet 26. cikk. (1) bekezdés].

A felperes által az illetékesség alapjául megjelölt – egyben a joghatóság megalapozására is szolgáló – vagylagos okok (teljesítés helye) csak akkor alapozzák meg a magyar bíróság eljárási jogosultságát, ha nem érvényesülhetnek a kizárólagos joghatósági kikötés szabályai, ilyen esetben ugyanis a felperes választása szerinti illetékesség alapjául figyelembe vett okok – a Rendelet 28. cikk (1) bekezdésére és 7. cikk (1) bekezdés 1. pont szerinti különös joghatósági szabályaira figyelemmel – egyben a joghatóságot is megalapozzák.

Gazdasági ügyszak

Gfv.VII.30.020/2018/5.

Az árfolyamkockázatról adott tájékoztatás nem volt tisztességtelennek tekinthető.

Az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatás megítélése tekintetében a Kúria az alábbiakra mutatott rá:

Az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EU Bíróság) C-51/17. számú (a továbbiakban: Ilyés-ügy) meghozott ítélete az ennél sokkal konkrétabb tájékoztatás tartalmára irányuló megkereséssel

kapcsolatban az alábbi követelményrendszert állította fel az árfolyamkockázatról történő tájékoztatással összefüggésben. A pénzügyi intézménynek elegendő tájékoztatást kell nyújtania a kölcsönfelvevők számára ahhoz, hogy az utóbbiak tájékozott és megalapozott döntéseket hozhassanak, annak ki kell terjednie a tagállam fizető eszköze súlyos leértékelődésének és a külföldi kamatlábak emelkedésének a törlesztő részletekre gyakorolt hatására, arra, hogy az gazdaságilag nehezen elviselhetővé válhat, ha az a pénznem, amelyben az adós jövedelmét kapja leértékelődik azon devizához képest, mint amelyben a kölcsönt nyújtották. A tájékoztatásra a szerződés megkötése előtt időben kell hogy sor kerüljön.

A Kúria úgy ítélte meg, hogy e követelmények teljesültek. A felperes a szerződés megkötése előtt időben tájékoztatást kapott a forint árfolyama esetleges gyengülésének, az irányadó kamat változásának lehetőségéről, arról, hogy ez gazdaságilag nehéz helyzetbe hozhatja.

A Kúria hangsúlyozta, hogy az EU Bíróság a hivatkozott ítéletében a fentiekén túlmenően, például számítások bemutatását, konkrét adatok közlését nem tartotta elengedhetetlenül szükségesnek ahhoz, hogy a tájékoztatás megfelelése megállapítható legyen. Hangsúlyozta ugyanakkor, hogy a tagállami bíróság feladata az eset összes körülményeinek figyelembe vételével annak megítélése, miszerint a fogyasztó az árfolyamkockázatról megfelelő tartalmú tájékoztatást kapott-e. A tájékoztatás az EU Bíróság hivatkozott ítéletében foglaltaknak megfelelt, így az árfolyamkockázatot a felperesre telepítő szerződéses rendelkezés a feltárt tényállás alapján, az eset összes körülményét figyelembe véve nem tisztességtelen [1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 209. § (1) bekezdés].

Gfv.VII.30.051/2018/10.; Gfv.VII.30.087/2018/4.

Nem tisztességtelen az a kölcsönszerződésben foglalt szerződéses rendelkezés, amely nem befolyásolja a felek bizonyítási lehetőségeit, és nem tartalmaz kizárólagos jogot a fogyasztóval szerződő fél számára teljesítése egyoldalú minősítésére sem.

A Kúria az EBH 2018.G.1. számon közzétett gazdasági elvi határozatában kifejtetteket változatlanul, minden részletében irányadónak tekinti. Az adott ügyben a perbelivel a tartalmát és a lényegét tekintve megegyező szerződéses rendelkezés tekintetében a Kúria akként foglalt állást, hogy az a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára nem fordítja meg. Rámutatott, az a szerződéses rendelkezés, amely szerint a pénzügyi intézmény a saját nyilvántartásai alapulvételével jogosult a fogyasztói tartozások kimutatására, és a szerződő felek az e kimutatás alapján készült, közokiratba foglalt ténytanúsítványt tekintik irányadónak, nem minősül joghatályos tartozáselismerő nyilatkozatnak, nem korlátozza a fogyasztó jogszabályon alapuló igényérvényesítési lehetőségét sem. Döntésének jogi indokolásában hangsúlyosan hivatkozott az 1959. évi IV. számú törvény (a továbbiakban: rPtk.) 242. §-ában, a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 206. §-ában, 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 21. §-ában, a 1991. évi XLI. törvény (a továbbiakban: Közjegyzői tv.) 111. § (1) bekezdésében, a 18/1999. (II. 5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) 1. § (1) bekezdés i) és j) pontjaiban írtakra.

A végrehajtás közjegyzői okirat záradékolása útján, tehát a peres út igénybevétele nélküli elrendelését lehetővé tevő szabályozás az Alkotmánybíróság 1423/B/2010.AB és 1245/B/2011.AB számú határozatai szerint nem alkotmányellenes, nem sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot, és az Európai Unió Bírósága C-32/14. számú Erste Bank kontra Sugár Attila ügyben hozott határozata szerint nem összeegyeztethetetlen a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelv (a továbbiakban: fogyasztói irányelv) fogyasztóvédelmi követelményeivel sem.

Gfv.VII.30.099/2018/12.

A jogvita elbírálása szempontjából irreleváns hivatkozásokat tartalmazó felülvizsgálati kérelem nem lehet alapos.

I. Az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EU Bíróság) előtt C-483/16. szám alatt indult ügy a

bíróság 2018. május 31-én kelt ítéletével befejeződött. A kereset tárgya miatt a konkrét jogvita eldöntése szempontjából egyébként sincs jelentősége annak a kérdésnek, hogy a 2014. évi XL. törvény (a továbbiakban: DH2. tv.) rendelkezései megfelelnek-e a 93/13/EGK tanácsi irányelv (a továbbiakban: fogyasztói irányelv) előírásainak. A Kúria ezért az eljárás felfüggesztését mellőzte.

Nem találta indokoltnak a Kúria a felperesek által kért előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését sem. Nincs ugyanis helye előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének, ha a felmerülő jogkérdés az ügy elbírálása szempontjából nem releváns, a hivatkozott uniós rendelkezést az Európai Bíróság már értelmezte, vagy az uniós jog helyes értelmezése annyira nyilvánvaló, hogy azzal kapcsolatban észszerű kétség nem merül fel (283/81. számú CILFIT-ügy, 21. pont). A felülvizsgálati kérelemben felvetett jogkérdésekkel kapcsolatban – mivel a felperesek végleges keresete kizárólag az alperesi felmondás jogellenességének megállapítására irányult – az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének feltételei nem állnak fenn, ezeknek a jogkérdéseknek ugyanis az adott kereseti kérelem elbírálása, a jogvita érdemi eldöntése szempontjából nincs jogi jelentőségük. A felperesek előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló kérelmét ezért a Kúria a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 155/A. § (2) bekezdése alapján elutasította.

II. Az eljárás iratai alapján megállapítható, hogy a kölcsönszerződés teljes, illetve részleges érvénytelenségének megállapítása iránti kereseti kérelmek vonatkozásában az elsőfokú bíróság a pert megszüntette. A permegszüntető végzések első fokon jogerőre emelkedtek. Az eljárás tárgyát a per részbeni megszüntetését követően kizárólag a felmondás jogellenességének megállapítása iránti kereseti kérelem képezte, a jogerős ítélet is e kérelem tárgyában született.

A felperesek felülvizsgálati kérelme formálisan megfelel az rPp. 272. § (2) bekezdésében foglalt előírásoknak, hiszen számos – szerintük megsértett – jogszabályhelyet és jogszabálysértést megjelöltek. Az általuk állított jogszabálysértések és a jogerős ítélettel elbírált igény között azonban nincs tartalmi összefüggés. A keresettel érvényesített követelés ugyanis az 1959. évi IV. törvénynek (a továbbiakban: rPtk.) a kölcsönszerződésekre, valamint az elállásra vonatkozó szabályain és a felek közötti szerződés felmondási jogot biztosító kikötésein alapult, elbírálásához sem az uniós jogot, sem a 2014. évi XXXVIII. törvényt (a továbbiakban: DH1. tv.), vagy a DH2. tv.-t nem kell alkalmazni. A releváns szerződéses kikötések tisztességtelenségét a Kúria nem észlelte, olyan konkrét jogi érvet, hivatkozást pedig, amelynek alapján a jogerős ítélet jogszabálysértő volta megállapítható lenne, a felülvizsgálati kérelem nem tartalmaz.

Gfv.VII.30.494/2018/3.

I. A hitelbírálat esetleges nem gondos elvégzése a megkötött szerződés érvénytelenségét nem eredményezi.

II. Az árfolyamkockázatról történt tájékoztatás nem tisztességtelen, ha az megfelel a világos és érthető megfogalmazás követelményének.

Az árfolyamkockázatról történt tájékoztatást illetően a Kúria álláspontja a következő. Önmagában abból a körülményből, hogy az alperes az I. rendű felperesnek forintot folyósított, nem következik, hogy a felpereseket az árfolyamkockázat nem terhelné. Az árfolyamkockázatot az adósoknak épp azért kell viselniük, mert a szerződés kirovó pénzneme CHF volt, ugyanakkor jövedelmük nem CHF-ben keletkezett. Az árfolyamkockázat viselése tekintetében a Kúria utalt a jogerős ítélet meghozatalát követően megszületett Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EU Bíróság) C-51/2017. számú ügyben (a továbbiakban: Ilyés ügy) kifejtettkre. A felállított követelményrendszer szerint a pénzügyi intézménynek elegendő tájékoztatást kell nyújtani a kölcsönt felvevők számára ahhoz, hogy az utóbbiak tájékozott és megalapozott döntéseket hozhassanak. A tájékoztatásnak ki kell terjednie a tagállami fizetőeszköz súlyos leértékelődésének és a külföldi kamatlábak emelkedésének a törlesztőrészletekre gyakorolt hatására, arra, hogy az gazdaságilag nehezen viselhetővé válhat, amennyiben az a pénznem, amelyben az adós jövedelmét kapja leértékelődik azon devizához képest, mint amelyben a kölcsönt nyújtották. A tájékoztatásra a szerződés megkötése előtt időben kell hogy sor kerüljön. Az EU Bíróság, bár a megkereső bíróság ilyen iránymutatásra várt nem részletezte, hogy

a tájékoztatásnak mire, milyen módon illetve terjedelemben kellene kiterjednie, nem írta elő pl. azt, hogy tájékoztatni kellett volna az adósokat a CHF menekülő valuta jellegéről.

Az adott tényállás mellett a felperesek iratellenesen állítják, hogy a szerződéskötéssel egyidejűleg kaptak tájékoztatást az árfolyamkockázatról. Ennek ellentmond a teljes bizonyító erejű okiratba foglalt a hitel iránti kérelem benyújtásakor általuk aláírt kockázat feltáró nyilatkozat, valamint a kihallgatott tanú vallomása is.

Mindezekre tekintettel a Kúria úgy ítélte meg, a perben eljáró bíróságok az eset összes körülményei figyelembevételével, így a becsatolt okiratok, a tanúvallomásban, a személyes meghallgatás során előadottak alapján, az 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 209. § (1) bekezdésében foglaltakat helyesen értelmezve az 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 206. § (1) bekezdésében írtakat meg nem sértve, a devizaalapú fogyasztói kölcsönszerződések egyes rendelkezéseinek tisztességtelenségéről szóló 2/2014. PJE határozatban, illetve a később meghozott EU bírósági ítéletekben írtaknak megfelelően, foglaltak állást akkor, amikor egyezően úgy ítélték meg, hogy a felperesek az árfolyamkockázatról megfelelő időben és tartalommal tájékoztatást kaptak, a tájékoztatás a világosság és érthetőség követelményének megfelelt, így nem tisztességtelen, hogy a konstrukció lényegéből fakadóan ők viselik az árfolyam kockázatot.

Emberi jogi közlemények

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának magyar vonatkozású ítéletei

Az adott időszakban nem vált véglegessé ilyen tárgyú határozat.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának kiemelten fontos ítéletei

1. Inseher Németország elleni ügye (10.211/12. és 27.505/14. sz. ügyek)²²

A kérelmező 2008 óta megelőző őrizetben van, amikor letöltötte tízéves fiatalkorúak börtönében letöltendő büntetését, amiért 19 éves korában, 1997-ben, meggyilkolt egy kocogó nőt. A bűncselekmény szexuálisan motivált volt. A fogva tartását később pszichiátriai vizsgálatok alapján bírósági végzéssel meghosszabbították, mert nagy volt a kockázata, hogy hasonló súlyos, szexuális és erőszakos bűncselekményeket követhet el, ha szabadlábra helyezik.

2011. május 4-én a Szövetségi Alkotmánybíróság helyt adott a kérelmező alkotmányjogi panaszának, és megsemmisítette a megelőző őrizetbe vétel további kiterjesztését elrendelő végzést, és a tartományi bíróságot új eljárásra utasította. A tartományi bíróság 2011. május 6-án ismét elrendelte a kérelmező ideiglenes megelőző őrizetét. A kérelmezőt főként a straubingi fegyintézet megelőző őrizeti szárnyában tartották fogva. Számos fellebbezés után a bíróságok végül úgy találták, hogy megelőző őrizetbe vétele szükséges volt, mivel a kérelmező átfogó értékelése, bűncselekménye, és a büntetés végrehajtása során kialakult fejlődés kimutatta, hogy nagy a veszélye annak, hogy súlyos erőszakos és szexuális jellegű bűncselekményeket követhet el, hasonlókat ahhoz, amelyben bűnösnek találták, ha szabadlábra helyeznék.

A Regensburgi Tartományi Bíróság előtt, további megelőző őrizet tárgyában folyó új alapügyben a kérelmező elfogultsági kifogást is előterjesztett a bíróság egyik bírójára, P. bíróra ellen, aki 2009 júniusában elrendelte a további megelőző őrizetét. P. bíró állítólag megjegyzést tett a kérelmező ügyvédjének és a tartományi bíróság bíráinak 2009-ben tartott magántalálkozásán, figyelmeztetve a kérelmező ügyvédnőjét, vigyázzon, nehogy a szabadon bocsátása után az ajtaja előtt állva találja a kérelmezőt, amint személyesen „mond köszönetet” neki. A kifogást elutasították. Ugyanígy elutasították a kérelmezőnek a megelőző őrizet tárgyában a Szövetségi Bírósághoz és a Szövetségi Alkotmánybírósághoz benyújtott fellebbezését.

A kérelmezőt 2013. június 20-a óta a straubingi fegyintézetben újonnan épült megelőző őrizeti központban tartják, ahol 2015 júniusától 2017 júniusáig személyes pszichoterápiában részesült. A kérelmező ideiglenes megelőző őrizetének felülvizsgálatára irányuló eljárás összesen 11 hónapig és egy napig tartott három bírósági szinten, ebből nyolc hónapig és 22 napig volt a Szövetségi Alkotmánybíróság előtt folyamatban.

A kérelmező – az Egyezmény 5. cikkének 1. bekezdésére és 7. cikkének 1. bekezdésére hivatkozással – sérelmezte, hogy „visszamenőleges” megelőző őrizetbe vétele megsértette a szabadsághoz való jogát, és azt a jogát, hogy ne sújtsák súlyosabb büntetéssel, mint amely a bűncselekmény elkövetésekor alkalmazandó volt, továbbá – az Egyezmény 5. cikkének 4. bekezdése alapján – sérelmezte az ideiglenes megelőző őrizetbe vétel felülvizsgálatának időtartamát, valamint – az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdésére alapján – az egyik további megelőző őrizet elrendelő bíró pártatlanságának hiányát.

A Bíróság rámutatott, hogy a kérelmező megelőző őrizetbe vétele csak az Egyezmény 5. cikke (1) bekezdésének e) pontja alapján indokolható. Ebben az összefüggésben meg kellett vizsgálni, hogy az

²² Az ítéletet a Nagykamara hozta 2018. december 4-én; az ítélet végleges.

érintett személy objektív orvosi szakvélemény alapján elmebeteg volt-e a szabadságától megfosztó intézkedés elfogadásának időpontjában. A Bíróság észlelte, hogy a hazai bíróságok a tapasztalt külső szakértők két szakvéleménye alapján úgy találták, hogy a kérelmező a szexuális sadizmus olyan formájában szenved, amely súlyos természetűnek tekintendő. Állapota átfogó terápiát igényel, amelyet a megelőző őrizeti központban vagy pszichiátriai intézetben kellett biztosítani. A Bíróság ezért meggyőződött arról, hogy a kérelmező diagnosztizált állapota valós mentális zavarának minősül az Egyezmény 5. cikke 1. bekezdésének e) pontja szerint, és hogy ez a mentális zavar olyan jellegű vagy fokú, amely a kényszerű korlátozást lehetővé teszi.

A Bíróság továbbá meggyőződött arról is, hogy a kérelmező számára kínált terápiás környezetet megfelelő egy mentálisan beteg páciensnek, és ezért őt az Egyezmény 5. cikk (1) bekezdésének e) pontjában meghatározott intézményben tartották fogva.

A Bíróság kiemelte továbbá: a hazai bíróságok megállapították, hogy a kérelmező szabadon bocsátása esetén nagy a veszélye annak, hogy szexuális kielégülése érdekében egy újabb gyilkosságot követ el, és a megelőző őrizetnél kevésbé súlyos intézkedést nem ítélte elegendőnek az egyéni és a közérdek védelméhez. Ezért meggyőződött arról, hogy a kérelmező szabadságának elvonása bizonyítottan szükséges volt az adott körülmények között, hogy őrizetbe vétele nem volt önkényes, és következésképpen „törvényes” volt az Egyezmény 5. cikke (1) bekezdésének e) pontja értelmében.

A Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a kérelmező folytatólagosan elrendelt előzetes őrizetét 2013. június 20-tól 2014. szeptember 18-ig a straubingi megelőző őrizeti központban, amennyiben a megtámadott ítélet eredményeképpen hajtották végre, az 5. cikk (1) bekezdésének e) pontja indokolta mint az elmebeteg személy törvényes fogva tartása. Ennek megfelelően az Egyezmény 5. cikkének (1) bekezdését nem sértették meg.

A Bíróság tisztázta, hogy a „rendes” megelőző őrizet, amelyet nem a fogvatartott mentális zavarainak kezelése céljából hajtanak végre, még mindig büntetésnek minősül az Egyezmény 7. cikkének (1) bekezdése szerint. A Bíróság kiemelte, hogy a német hatóságok lényeges intézkedéseket hoztak a megelőző őrizetben tartott személyek helyzetének javítása érdekében. Észlelte továbbá, hogy a Szövetségi Alkotmánybíróság 2011. május 4-ei ítéletében meghatározott követelményeknek megfelelően alkalmazott nemzeti jog szerint a további megelőző őrizet csak azon új és további előfeltétel alapján rendelhető el, hogy a kérelmező mentális zavarban szenved. Továbbá, bár a további megelőző őrizet elrendelésének előfeltétele, hogy a személyt súlyos bűncselekményben bűnösnek találták, a Bíróság meggyőződött arról, hogy tekintettel arra a környezetre, amelyben a kérelmező megelőző őrizetét 2013. június 20-a végrehajtják, az intézkedések középpontjában orvosi és terápiás kezelés volt. Ez a tény megváltoztatta a kérelmező fogvatartásának jellegét és célját, és egy olyan intézkedéssé alakította át, amely büntetést előéletű személyek orvosi és terápiás kezelésére irányul. A megelőző őrizet büntető elemét és a kérelmező által elkövetett bűncselekményhez való kötődését e körülmények között olyan mértékben törölték, hogy az intézkedés már nem büntetés. A Bíróság ezzel összhangban úgy találta, hogy a megelőző őrizet mentális zavarának kezelésének szükségessége miatt és arra tekintettel rendelték el. Ezért a további megelőző őrizet elrendelő végzéseket nem tekinthetők „büntetésnek” az Egyezmény 7. cikkének 1. bekezdése értelmében. Következésképpen e cikket nem sértették meg.

A Bíróság úgy találta, hogy az ügy - mind jogi, mind ténybeli - bonyolultságára figyelemmel a hazai bíróságok előtti eljárás hossza megfelelt az Egyezmény 5. cikkének 4. bekezdésében előírt gyorsaság követelményének. Úgy ítélte különösen, hogy a Szövetségi Alkotmánybíróság előtti eljárás bonyolultságára és az eljárás lefolyására tekintettel (ideértve az indokolással ellátott ideiglenes intézkedés elfogadását, valamint a kérelmező azon lehetőségét, hogy a rendes bíróságok újra felülvizsgálják fogvatartását, míg az ügye a Szövetségi Alkotmánybíróság előtt folyamatban volt) az Egyezmény 5. cikkének 4. bekezdése szerinti gyorsaság követelményét e bíróság előtt is tiszteletben tartották. Ennek megfelelően az Egyezmény 5. cikkének 4. bekezdését nem sértették meg.

A Bíróság azt is hangsúlyozta, hogy ha P. bíró ténylegesen megtette a szóban forgó rendkívül helytelen megjegyzést, szakszerűtlen magatartást tanúsított. Mindazonáltal úgy ítélte meg, a jelen ügy körülményei között ez a magatartás sem bizonyította, hogy P. bíró személyesen elfogult lett volna a kérelmezővel szemben, vagy hogy objektíve igazolt kétség állt volna fenn a szóban forgó eljárásban a

pártatlanságát illetően. Ennek megfelelően az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdését sem sértették meg.

2. Leki Szlovénia elleni ügye (36.480/07. sz. ügy)²³

A kérelmező az 1990-es években az L.E. társaság tagja volt, 11,11%-os részesedéssel; alkalmazottja és végül az ügyvezető igazgatója is lett. Négy kulcsfontosságú tag és vezető 1993-as halálát vagy súlyos sérülését követően a vállalat pénzügyi nehézségekkel küzdött. A szlovén vasúttársaság 5.000.000 szlovén tolar (kb. 20 000 euró) összegű pénzkövetelésével szembesült a kifizetetlen fuvarozási számlák miatt. 1995-re a vállalat fizetéseképtelenné vált, és végül leállt. 1997-ben a vállalat megmaradt tagjai csődöt jelentettek. Az illetékes bíróság azonban elutasította a kérelmet, mivel nem előlegezték az eljárás költségeit. A tagok ezután úgy döntöttek, hogy megvárják, míg a bíróság hivatalból rendeli el az L.E. felszámolását, amit az akkori jogszabályok lehetővé tettek.

1999-ben megváltoztatták a szlovén társasági jogi jogszabályokat. Megszüntették a bíróságoknak azt a lehetőségét, hogy hivatalból rendeljék el a társaságok felszámolását, és ehelyett felhatalmazást kaptak arra, hogy a nem működő társaságokat hivatalból töröljék a cégnyilvántartásból, felszámolás nélkül. Ez lehetővé tette, hogy a vállalatok megszűnjenek a nélkül, hogy vagyonukat összegyűjtenék és a hitelezők kifizetésére használnák. A törölt vállalatok tagjai egyetemleges felelősséget viselnek a vállalatok adósságáért. Az L. E. esetén 2001-ben alkalmazták az új eljárást, de a törölt határozatot nem lehetett kézbesíteni a vállalatnak, mivel már nem volt bejegyzett vagy más címe. A kérelmező szerint csak 2004 decemberében értesült a törlésről.

Időközben, 2000-ben a vasúttársaság javára szóló ítélet született, miszerint az L.E. köteles megfizetni a hátralékos összeget. Ezt követően a vasúttársaság végrehajtási kérelmet nyújtott be a L.E. hét tagja ellen az ítélet alapján járó 20.000,-Euro tőke és törvényes kamatainak behajtása iránt. Végzéssel elrendelték a kérelmező személyes vagyonának lefoglalását is, amelyet 2004 decemberében kézbesítettek a kérelmezőnek. A kérelmező a bíróság előtt kifogást nyújtott be, és kérte a végrehajtás felfüggesztését. Azzal érvelt, hogy nem volt aktív tagja az L.E.-nek, ami mentesíti őt az adósság alól. A Ljubljana-i Helyi Bíróság úgy találta, hogy állításait nem igazolta. A 11,11% -os részesedéssel a kérelmező élhetett a kisebbségi tagsági jogokkal, sőt 1993 óta részt vett a vállalat vezetésében is. A bíróság így a végzést helyben hagyta, és a végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmet elutasította. A kérelmező további jogorvoslati kérelmeit elutasították. A szlovén Alkotmánybíróság különösen úgy ítélte meg, hogy az ügyben a korlátozott felelősség áttörése összhangban állt az Alkotmánnyal. 2010-ben a kérelmező havi fizetésének egy részét lefoglalták az adósság kifizetésére. A következő évben a vasúttársasággal egyezséget kötött; összesen 32 795 eurót fizetett ki hitelezőjének.

A kérelmező – különösen az Első kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikkére hivatkozással – sérelmezte egyebek mellett, hogy a vállalat törlése és az azt követő felelőssége beavatkozott a tulajdonjogába és törvénytelen tulajdon-elvonásnak minősül. Azzal érvelt, hogy a korlátozott felelősség áttörése a törlési eljárás során megsértette a jogbiztonság elvét, nem volt törvényes célja, és nem volt indokolt.

Először is, nem vitatott, hogy az a döntés, hogy a kérelmező személyesen felel az L.E. tartozásáért, vagyonának békés élvezetéhez való jogába való beavatkozásnak minősül. A Bíróság úgy találta, hogy ez a beavatkozás az Első kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikke értelmében törvényes volt. Az 1999-ben bevezetett új jogszabályon alapult, amely alkalmazása körében hozzáférhető, pontos és előrelátható volt. Különösen, a jogszabálynak, amelyet 1999 júliusában hirdettek ki a Hivatalos Közlönyben, világossá kellett tennie a kérelmező számára, hogy társasága törlésre kerülhet, és hogy ő maga is felel annak adósságáért. Az L.E. kisebbségi tagjaként és annak korábbi ügyvezető igazgatójaként, tisztában volt a vállalat helyzetével és a hitelező által indított eljárással, valamint a vonatkozó nemzeti joggal, különösen a fizetéseképtelen társaságokkal kapcsolatban. Éppen ezért elvárható volt, hogy kezelje a fennmaradó problémákat, amelyekkel a vállalat szembesül, és bizonyos alapvető ügyvitelt is biztosítson, mint például a neki címzett levelek átvételét. A Bíróság ezért elutasította a törlési eljárás során hozott határozatok személyesen neki történő kézbesítésének elmulasztása miatt előterjesztett panaszát, és úgy ítélte meg, hogy az L.E.-nek való kézbesítés, a cégnyilvántartásban vagy a Hivatalos

²³ Az ítéletet a Nagykamara hozta 2018. december 11-én; az ítélet végleges.

Közlönyben történő közzététellel együtt, megfelelő módszer volt. .

Ezenkívül a Bíróság úgy találta, hogy a kérelmező jogaiba való beavatkozás fő indoka a közérdek volt, nevezetesen a piac stabilitásának és a pénzügyi fegyelem biztosítása a szocialista gazdaságból a piacgazdaságba való átmenet időszakában. Az 1990-es évek végéig nem kevesebb, mint 6.500, a volt Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaság jogszabályai alapján létrehozott vállalat létezett csak papíron, nagy adósságokkal és vagyon nélkül. A korlátolt felelősség áttörése, és így a nem működő társaságok tagjainak felelőssé tétele a vállalatok adósságáért, azzal a szándékkal történt, hogy elkerüljék a bíróságok elárasztását a korábbi jogszabályok szerinti felszámolási eljárásokkal, amelynek jelentős pénzügyi kihatása lett volna az állam számára. Ez a felelősség azon tagokra korlátozódott, akik képesek voltak aktívan befolyásolni a vállalat működését.

Ami a kérelmezőt és az ellene indított eljárást illeti, a Bíróság nem látott okot arra, hogy nem értsen egyet a hazai bíróságok érvelésével, miszerint a kérelmező aktívan részt vett a vállalat vezetésében, és ezért az új jogszabály értelmében felelősséggel tartozik. Valójában a 2002-es jogszabályi módosítás egyértelmű és következetes belföldi ítélkezési gyakorlathoz vezetett, amely szerint a legalább 10%-os részesedéssel rendelkező társaságok, mint például a kérelmező, személyesen felelősek társaságuk adósságáért. Ezenkívül az 1999. évi jogszabályok alapján az L.E. és tagjai számára bőséges idő – egy év – állt rendelkezésre, mielőtt a vonatkozó törvény hatályba lépett volna, hogy eljárást indítson a társaság felszámolására, amivel elkerülhették volna a törlést és a társaságok adósságaiért való személyes felelősséget. Ehelyett fenntartották a cég létét, annak ellenére, hogy nem tudta kifizetni az adósságait, illetve nem végezte azokat a tevékenységeket, amelyekre létrejött. A Bíróság szerint ez a magatartás a társaság hitelezőjére, a szlovén vasutakra jelentős kedvezőtlen hatást gyakorolt, minthogy hosszabb ideig bizonytalan helyzetben volt, hogy az adósságot kifizetik-e.

Végül a Bíróság úgy találta, hogy a kérelmező által fizetett adósság összege viszonylag csekély volt, a szlovén vasutak az L.E. más tagjai ellen is éppúgy pert indított, mint a kérelmező ellen. Mindenesetre nem vitatta, és nem támasztott alá semmilyen bizonyítékkal, hogy rá nézve ez súlyos következményekkel járt volna. Ha úgy ítélte meg, hogy többet fizetett, mint L.E. egyéb aktív tagjai, akkor megtérítési keresettel élhet velük szemben. A kérelmező felelőssége a vállalat adósságáért ezért nem volt aránytalan, és nem szenvedett el egyéni és túlzott terhet. Az Első kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikkét tehát nem sértették meg.

3. Murtagalijeva Oroszország elleni ügye (36.658/05. sz. ügy)²⁴

A kérelmező 2004 februárjában A., egy ismerőse lakásába költözött, aki egy csecsen származású rendőr volt. A két másik nővel megosztott lakás egy kollégiumban volt, amely a rendőrséghez tartozott, és rejtett video- és hangfelvevővel volt felszerelve. Rendőrségi felügyelet alá került egy bírósági végzés alapján, mert azzal gyanúsították, hogy kapcsolatban áll a csecsen szeparatistákkal.

Ugyanezen év márciusában a rendőrség igazoltatta az utcán, és bevitték a rendőrségre. A táskáját átkutatták, és két csomagot találtak, amelyek robbanóanyagokat tartalmaznak. Két hatóság tanú, B. és K. volt jelen a táska átvizsgálásakor. Őrizetbe vették, és büntetőeljárás indult ellene. Ő tagadta a vádakot. A lakását is átkutatták, és bizonyítékokat foglaltak le, amelyek állítólag azt mutatták, hogy terrortámadást tervezett egy bevásárlóközpont ellen. A lakásban rögzített videofelvételek átirata megmutatta, hogy két lakótársának az iszlámról és az oroszokkal szembeni gyűlöletről beszélt.

A kérelmezőt 2005 januárjában bűnösnek találták robbantás előkészítésében, mások - két lakótársa – terrorcselekmény elkövetésére való felbujtásában és robbanóanyag szállításában. Kilenc év szabadságvesztésre ítélték. Az elítélés a vád tanúinak (ideértve a lakótársait) nyilvános tárgyaláson tett vallomásain, a kérelmezőtől lefoglalt anyagokon (szélsőséges tartalmú feljegyzés és fényképek), törvényszéki orvosszakértői szakvéleményeken és a lakásában rögzített rendőrségi videofelvételek átiratán alapult.

A kérelmező fellebbezett az ítélet ellen. Egyebek mellett azzal érvelt, hogy technikai okokból nem tudta a pontatlanságot kimutatni az átiratok és a videofelvételen található beszélgetések között. Azt is

---

²⁴ Az ítéletet a Nagykamara hozta 2018. december 18-án; az ítélet végleges.

sérelmezte, hogy elutasították két tanú meghallgatás iránti kérelmét: az első az volt, hogy hallgassák ki A.-t, aki a tárgyalás előtt nyilatkozott arról, hogy a felettesei parancsára létesített kapcsolatot vele; a másik az, hogy hallgassák ki a két hatósági tanút, B.-t és K.-t, akik jelen voltak, amikor a rendőrség átvizsgálta a táskáját. A Legfelsőbb Bíróság 2005 márciusában a bűnösség megállapítását helyben hagyta, a büntetést azonban nyolc és fél évre csökkentette. Nevezetesen úgy ítélte meg, hogy a períróság előtt nem terjesztettek elő kifogását a videofelvételek minőségét vagy a bemutatás módját illetően; hogy A. azért nem tudott a bíróságon tanúvallomást tenni, mert munkával kapcsolatos kiküldetésben volt, de előzetes nyilatkozatát a védelem hozzájárulásával felolvasták; és hogy a két hatósági tanú jelenléte nem volt szükséges, mivel a kérelmező azt mondta, hogy a robbanóanyagot az érkezésük előtt tették a táskájába.

A kérelmező – az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdésére és 3. bekezdésének b) és d) pontjára hivatkozással – azt állította, hogy a vele szembeni eljárás tisztességes voltát aláássák, mert nem láthatta és nem vizsgálhatta meg hatékonyan megvizsgálni a tárgyalás során megjelenített biztonságikamera-felvételeket, mivel a tárgyalóteremben nem látott rá a képernyőre; mert nem engedték meg, hogy bíróságon kikérdezze a rendőrt, A.-t., akinek a cselekedetei véleménye szerint rendőrségi felbujtásnak tekinthetők; és mert nem tudta megidézteni és kihallgattatni a két hatósági tanút, akik tisztázhatták volna a robbanóanyag táskájába tételével kapcsolatos állításait.

A videoszalagok megtekintése kapcsán a Bíróság kiemelte, hogy csak egy videoszalagot játszottak le, a védelem kérte annak levetítését, és nem kérte más szalagok levetítését. A kérelmező nem magyarázta meg sem a belföldi bíróságokon, sem a strasbourgi bíróságon, hogy miért volt nehéz megnéznie a szalagot. A védelem nem nyújtott be panaszt a hangsáv minőségére vonatkozóan, noha ez elegendő volt az átirat pontosságának ellenőrzéséhez, és ez volt az, amit a védelem el kívánt érni a szalag bíróságon történő lejátszásával. A kérelmező előadta, hogy a Bíróságnak következtetéseket kellene abból levonnia, hogy a Kormányzat nem tudja elkészíteni a tárgyalóterem alaprajzát és a szalag megtekintéséhez szükséges elrendezését. A Bíróság azonban úgy ítélte, hogy az ilyen információhiány nem elegendő ok a tisztességtelenség megállapításához. A Bíróság meggyőződött arról, hogy a kérelmező képes volt hatékonyan részt venni a videofelvétel megtekintésében olyan módon, amely kielégítette az igényeit a tárgyalás során, ami az volt, hogy ellenőrizhesse a felvétel átiratának pontosságát a hangsávval való összehasonlítás révén, ezért az Egyezmény 6. cikke 1. bekezdését és (3) bekezdésének b) pontját nem sértették meg.

A Bíróság az A. meghallgatásának elmaradásával kapcsolatos panaszt nyilvánvalóan megalapozatlannak találta, elfogadva a Kormányzat előzetes kifogását, miszerint a kérelmező lemondott a tanú kikérdezésének jogáról. A Bíróság kiemelte, hogy a bizonyítási eljárás utolsó napján a védelem nem ellenezte az ügyészi indítványt, hogy A. tanúvallomását olvassák fel, minthogy személyesen nem érhető el. Ezt követően nem kifogásolta az ügy lezárását anélkül, hogy meghallgatták volna A.-t, és nem ismételte meg az idézése iránti kérelmét, annak ellenére, hogy ez jogában állt. Ezenkívül a kérelmezőt két hivatásos ügyvéd segítette, akiknek tisztában kellett lenniük annak a következményével, ha hozzájárulnak A. tanúvallomásának felolvasásához, ami az volt, hogy nem idézik meg, és hogy előzetes nyilatkozatát fogja a bíróság figyelembe venni. A védelemnek lehetősége nyílt arra, hogy az A. megidézésére vonatkozó kérelmét újból előterjessze, mielőtt lezárták volna a bizonyítási eljárást, illetve a fellebbezési folyamat során, de ezt nem tette meg. Az ügyvédek hozzáértésével kapcsolatban soha sem vetődött fel kérdés. A Bíróság tehát úgy ítélte, hogy a kérelmező lemondott a tanú vizsgálatának jogáról, és e lemondás a fontosságával arányos minimális biztosítékokkal társult. Nem volt ok kétségbe vonni, hogy a lemondás tudatos és értelmes feladása volt egy jognak, és hogy a magatartása következményei két ügyvédje segítségével ésszerűen előre láthatók voltak.

A hatósági tanúk meghallgatásának elmaradása kapcsán a Bíróság úgy találta, hogy a védelem azzal érvelt, hogy az hatósági tanúk olyan nyilatkozatokat tehetnek volna, amelyek túlmutatnak a táskák átvizsgálásán, és így az Egyezmény értelmében „a kérelmező” tanúinak tekinthetők. Továbbá felülvizsgálta és pontosította a védelem tanúinak kihallgatására vonatkozó ítélkezési gyakorlatának elveit, amelyeket korábban Perna Olaszország elleni ügyében rögzített. Ezek az elvek megkövetelték annak vizsgálatát, hogy a kérelmező megindokolta-e egy adott tanú megidézésére vonatkozó kérelmét, és hogy a tanú megidézésének bírósági elutasítása aláássá-e az eljárás általános tisztességességét. A

Bíróság kiemelte, hogy korábbi ügyeiben is következetesen megvizsgálta azt a módot, ahogyan a nemzeti bíróság a tanú idézésére irányuló kérelemről döntött, ami azt jelenti, hogy egy harmadik elemet is figyelembe kell venni, ami az volt, hogy a nemzeti bíróságok figyelembe vették-e a szóban forgó tanúvallomás relevanciáját, és elegendő indokát adták-e azon döntésüknek, hogy egy konkrét tanút nem hallgatnak meg a tárgyaláson. A Bíróság így egy új, háromlépcsős tesztet fogalmazott meg a jövőbeni esetekre, és útmutatást adott annak alkalmazására.

A kérelmező esetében a védelem elmulasztott ténybeli vagy jogi érveket előadni, illetve konkrétan elmondani, hogy a két tanú hogyan segít neki az ügyben. A vizsgálat második eleme alapján a Bíróság kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság nem indokolta meg a védelem tanúk megidézése iránti indítványának elutasítását, a Legfelsőbb Bíróság azonban megtette ezt, megfelelő és odaillő megfogalmazásban. Végül megállapította, hogy a B. és K. tanúként való idézésének elutasítása nem sértette meg a tárgyalás általános tisztességességét, mivel a kérelmező elítélése nagy terjedelmű bizonyításon alapult, és az ő védői csapata vitába szállhatott a vád tanúival, és előadhatta a saját változatát az eseményekről. A Bíróság ezért úgy találta, hogy B. és K. tanúk tekintetében az Egyezmény 6. cikke (1) bekezdését és a 3. bekezdésének d) pontját nem sértették meg.

4. Chatitze Molla Sali Görögország elleni ügye (20.452/14. sz. ügy)²⁵

Férje halála után a kérelmező örökölte a férje egész birtokát a férje által a közjegyző előtt készített végrendelet alapján. Ezt követően az elhunyt két nővére megkérdőjelezte a végrendelet érvényességét, azzal érvelve, hogy a bátyja a trákiai muszlim közösséghez tartozott, és hogy az adott közösség öröklésével kapcsolatos bármely kérdés az iszlám jog és a „mufti” joghatósága alá tartozik, nem pedig a görög polgári törvénykönyv rendelkezései alá. Különösen az 1920-as sèvres-i békeszerződésre és az 1923-as lausanne-i békeszerződésre hivatkoztak, amelyek a muszlim szokások és az iszlám vallási jog alkalmazását írják elő a muzulmán hitű görög állampolgárokra.

A két nővér igényét az elsőfokú bíróság és a fellebbviteli bíróság elutasította: 2011 szeptemberében a Trákiai Fellebbviteli Bíróság úgy ítélte, hogy az elhunyt személy, egy muszlim hitű görög állampolgár, a trákiai vallási kisebbségének tagja döntése, hogy egy közjegyző szolgálatait igényli egy végrendelet készítéséhez, személyesen kijelöli azokat a személyeket, akikre a birtokát rá akarja hagyni, és a vonatkozó eljárásról való döntése, összhangban állt azzal a törvényes jogával, hogy a halála után rendelkezzen tulajdonával. ugyanolyan feltételek mellett, mint bármely más görög állampolgár.

A Semmítőszék ezt az ítéletet hatályon kívül helyezte, és úgy ítélte meg, hogy a muszlim kisebbségen belüli öröklési ügyeket a muftinak kell intéznie a saria jog szabályainak megfelelően. Az ügyet ezután a fellebbviteli bíróság elé utalták, amely 2015. december 15-én úgy ítélte, hogy az elhunyt birtokára alkalmazandó jog a muszlim vallási jog, és hogy a vitatott végrendeletnek nem volt joghatása. A kérelmező felülvizsgálati kérelmét 2017. április 6-án elutasították.

A kérelmező – helyesen az Egyezmény 14. cikkére az Első kiegészítő jegyzőkönyv tekintetében hivatkozva – sérelmezte, hogy öröklési ügyére a saria jogot alkalmazták, a görög állampolgárokra rendes jogszabályok helyett, annak ellenére, hogy férje végakarát a görög polgári törvénykönyv rendelkezéseivel összhangban készítették el. Azt is állította, hogy vallási alapon hátrányosan megkülönböztető bánásmódot szenvedett, és sérelmezte, hogy örökségének háromnegyedétől megfosztották.

Abból adódóan, hogy a kérelmező férjének birtokára az iszlám öröklési jogot alkalmazták, amely jogot Görögországban a muzulmán hitű görögökre vonatkozott - a kérelmezőt megfosztották a polgári törvénykönyvnek megfelelően férje által elkészített végrendelet előnyeitől, és ezért az öröksége háromnegyedétől megfosztották. Tény, hogy ha a férje, a végrendelet nem lett volna muszlim hitű, a kérelmező örökölte volna az egész birtokot. Mint egy muszlim hitű végrendeletalkotó által a polgári törvénykönyv alapján készített végrendelet kedvezményezettje, a kérelmező összehasonlítható helyzetben volt a Polgári Törvénykönyv alapján egy nem-muszlim hitű végrendeletalkotó által készített végrendelet kedvezményezettje, de a végrendeletalkotó vallása alapján eltérően bántak vele.

²⁵ Az ítéletet a Nagykamara hozta 2018. december 19-én hozta; az ítélet végleges.

A Kormányzat azzal indokolta ezt az eltérő bánásmódot, hogy a Semmitőszék állandó ítélkezési gyakorlata közérdekű célt követett, azaz úgymond a trákiai muszlim kisebbség védelmét, elsősorban Görögország nemzetközi kötelezettségeinek tiszteletben tartására és a trákiai muszlim kisebbség sajátos helyzetére utalva. A Bíróságot nem győzte meg Görögország saria jogra és nemzetközi kötelezettségeire alapított igazolása, többek között az alábbi indokok miatt.

Először is, a sèvres-i és lausanne-i békeszerződések nem kötelezték Görögországot a saria jog alkalmazására. Pontosabban, a lausanne-i békeszerződés nem említette kifejezetten a mufti joghatóságát, de garantálta a görög muszlim közösség vallási különállását. Ezenkívül a görög bíróságok ítélkezési gyakorlatában eltérések merültek fel különösen azon kérdés tekintetében, hogy a saria jog alkalmazása összeegyeztethető-e az egyenlő bánásmód elvével és a nemzetközi emberi jogi normákkal, ami jobbizonytalanságot eredményezett, amelyek összeegyeztethetetlen a jogállamiság követelményeivel. Végül számos nemzetközi szervezet kifejezte aggodalmát a saria jognak a nyugat-trákiai görög muszlimokra történő alkalmazásával kapcsolatban, és a hátrányos megkülönböztetés miatt, amelyet ez eredményezett különösen a nőkkel és a gyermekekkel szemben, nemcsak a kisebbségen belül a férfiakkal összehasonlítva, hanem a nem-muzulmán görögökkel szemben. Különösen a görögországi kisebbségek jogairól szóló jelentésében az Európa Tanács emberi jogi biztosa megjegyezte, hogy a saria jog alkalmazása a családi és öröklési jogi ügyekre összeegyeztethetetlen a Görögország által vállalt nemzetközi kötelezettségekkel, és javasolta, hogy a görög hatóságok értelmezzék a lausanne-i békeszerződést és a XX. század elején megkötött egyéb szerződéseket az emberi jogok védelmére vonatkozó nemzetközi és európai eszközökből eredő kötelezettségeket teljes mértékben tiszteletben tartva.

Másodszor, a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint a vallásszabadság nem követeli meg a Szerződő Államoktól, hogy hozzanak létre egy konkrét jogi keretet annak érdekében, hogy a vallási közösségek különleges jogot biztosítsanak különleges jogokkal. Mindazonáltal egy ilyen státuszt létrehozó államnak biztosítania kellett, hogy a csoport jogosultságára vonatkozó kritériumokat megkülönböztetéstől mentesen alkalmazzák. Ezenkívül nem lehetett azt feltételezni, hogy az a muszlim hitű személy, aki a Polgári Törvénykönyvnek megfelelően végrendeletet készített, automatikusan lemondott volna a saját vagy kedvezményezettjei jogáról, hogy ne különböztessék meg hátrányosan a vallása alapján. Egy személy vallási meggyőződését nem lehet érvényesen úgy tekinteni, mint amely azzal jár, hogy lemond bizonyos jogokról, ha ez ellentétes lenne egy fontos közérdekkel. Az állam sem vehette fel az adott népességcsoport kisebbségi identitása védelmezőjének szerepét annak a csoportnak a tagjai azon jogainak sérelmére, hogy úgy döntsön, hogy nem tartozik a csoporthoz, vagy nem követi annak gyakorlatait és szabályait.

Végül, a vallási kisebbség tagjaitól megtagadni a jogot, hogy önként az általános jogot és az abból fakadó előnyöket válassza, nemcsak megkülönböztető bánásmódnak minősül, hanem a kisebbségek védelme területén alapvető fontosságú jog, a szabad identitásválasztás jogának megsértésére is. E jog negatív aspektusa, nevezetesen a jog annak választására, hogy ne kezeljék a kisebbségi tagjaként, nem korlátozott ugyanolyan módon, mint a jog pozitív aspektusa. A szóban forgó választás teljesen szabad, feltéve, hogy tájékoztatást kapott. Ezt tiszteletben kell tartani mind a kisebbség többi tagjának, mind az államnak. Ezt támasztja alá az Európa Tanács nemzeti kisebbségek védelemről szóló keretegyezménye 3. cikkének (1) bekezdése, amely a következőképpen szól: „ebből a választásából vagy e választásával összefüggő jogainak gyakorlásából semmiféle hátránya ne származzék”. Az identitás megválasztásának szabad megválasztásához való jog nem a keretegyezményre vonatkozó jog. Ez általánosságban a kisebbségek védelmére vonatkozó nemzetközi jog „sarokköve” volt. Ez különösen a jog negatív aspektusára vonatkozik: egyetlen kétoldalú vagy többoldalú szerződés vagy más eszköz sem követelte meg senkitől, hogy saját kívánsága ellenére a kisebbségek védelmére vonatkozó különleges rendszert alkalmazzák rá.

Ezenkívül a Bíróság megállapította, hogy Görögország volt az egyetlen olyan ország Európában, amely az adott időszakig polgárai egy részére akarattal ellenére a saria jogot alkalmazta. Ez a jelen ügyben különösen problematikus volt, mert a saria jog alkalmazása olyan helyzetet okozott, amely hátrányos volt egy özvegy alanyi jogait illetően, aki a polgári jog szabályainak megfelelően megörökölte a férje birtokát, de aki aztán egy olyan jogi helyzetben találta magát, amelyet sem az ő, sem a férje nem akart. Ebben az összefüggésben a Bíróság meglepéssel állapította meg, hogy 2018.

január 15-én hatályba lépett a muszlim kisebbségen belüli családi jogi ügyek rendezésére vonatkozó különös szabályok eltörlésére vonatkozó törvény. A mufti igénybevétele házassági, házasság felbontási vagy öröklési ügyekben csak az érintettek egyetértésével lehetséges. Mindazonáltal az új törvény rendelkezései nem befolyásolták a kérelmező helyzetét, akinek az ügyét a régi rendszer hatálybalépését megelőzően jogerősen elbírálták.

Következésképpen, a Bíróság úgy találta, hogy a kérelmező, mint egy muszlim hitű végrendelező által a polgári törvénykönyv szerint készített végrendelet kedvezményezettje által elszenvedett eltérő bánásmód, összehasonlítva egy nem-muszlim hitű végrendelező által a polgári törvénykönyv szerint készített végrendelet kedvezményezettjével, nem volt objektíve és ésszerűen igazolt. Az Egyezmény 14. cikkét tehát az Első kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikke tekintetében megsértették.

5. Ewa Maria Solska és Malgorzata Ewa Rybicka Lengyelország elleni ügye (30.491/17. és 31.083/17. sz. ügy)²⁶

A kérelmezők lengyel állampolgárok, akiknek a házastársa 2010-ben, a katyíni mészárlás 70. évfordulója alkalmából megrendezésre került rendezvényre tartó lengyel állami delegáció halálát okozó szmolenszki repülőgép-szerencsétlenségben hunyt el. A küldöttségnek tagja volt Lengyelország elnöke és számos más magas rangú tisztviselő is. Az I. rendű kérelmező férje a Katyíni Családok Egyesületének tagja, a II. rendű kérelmező férje pedig parlamenti képviselő volt. A delegáció mind a 96 tagja életét vesztette.

A repülőgép lezuhanásának okait illetően egymásnak ellentmondó magyarázatok születtek. A lengyel és az orosz repülésügyi hatóságok 2011-ben azt állapították meg, hogy baleset történt, amelyet az okozott, hogy a repülőgép rossz időben, túl gyorsan ereszkedett a minimális repülési magasság alá; míg egy parlamenti csoport felvetette, hogy a fedélzeten robbanás történhetett.

A lengyel nyomozó hatóságok, amelyek 2010-ben ugyancsak nyomozást indítottak, 2016-ban elrendelték a holttestek boncolását, hogy megállapítsák: az áldozatok sérüléseit a földbe csapódás vagy a fedélzeten történt robbanás okozta.

A kérelmezők tiltakoztak a kihantolás ellen, és leveleket írtak a legfőbb ügyésznek, fellebbezést nyújtottak be, valamint ideiglenes intézkedés elrendelése iránti kérelmet terjesztettek elő a polgári bíróságon; mindez azonban nem vezetett eredményre. Az ügyész a fellebbezéseket nem bírálta el, mivel azokat jogilag elfogadhatatlannak nyilvánította. A polgári jogi bíróságok az ideiglenes intézkedés iránti kérelmet elutasították, megállapítva, hogy a hatályos hazai jog (a büntető eljárásjogi törvénykönyv 209. és 210. cikke) értelmében az ügyész minden gyanús haláleset esetében köteles elrendelni a boncolást, és ha a holttestet már eltemették, annak kihantolását.

A kérelmezők házastársának holttestét 2018. május 14-én, illetve 16-án hantolták ki.

A kérelmezők – az Egyezmény 8. és 13. cikkére alapítottn – arra hivatkoztak, hogy a hozzátartozóik emlékének tiszteletben tartásához való jog az Egyezmény 8. cikke által védett családi élet fogalmába tartozik. Azt állították, hogy a nyomozás lefolytatása érdekében nem volt szükség valamennyi áldozat holttestének kihantolására. Helytelenítették továbbá, hogy nem folytattak velük érdemi párbeszédet sem a kihantolás, sem a bírói felülvizsgálat vonatkozásában.

Ez az első ügy, amelyben az Emberi Jogok Bíróságának kifejezetten azt kellett vizsgálnia, hogy büntetőeljárásban, a család akarata ellenére történő kihantolással összefüggésben a 8. cikk 1. bekezdése alkalmazható-e. Úgy találta, hogy az ügy a magán- és családi élet tiszteletben tartásához való jog hatálya alá tartozik.

Megállapította továbbá, hogy a kérelmezők tiltakozása kihantolás ellen a magánéletük tiszteletben tartásához fűződő jogukba való beavatkozásnak tekinthető, amelynek a lengyel jogban (t. i. a büntető eljárásjogi törvénykönyv 210. cikkében) jogszabályi alapja volt.

Megállapította továbbá, hogy a lengyel jog nem biztosított mechanizmust az ügyben szóban forgó,

---

²⁶Az ítéletet a Kamara 2018. szeptember 20-án hozta; az ítélet 2018. december 30-án vált véglegessé.

egymással szemben álló érdekek – az állam oldalán a példátlanul súlyos baleset hatékony kivizsgálása, és a kérelmezők azon érdeke, hogy házastársuk földi maradványait tiszteletben tartsák – felülvizsgálatára.

Az ügyész a kihantolást elrendelő végzés meghozatalakor a büntető eljárásjogi törvénykönyv alapján nem volt köteles értékelni, hogy a nyomozás célja kevésbé megszorító eszközökkel is elérhető lett volna-e, valamint nem volt köteles értékelni a kérelmezőkre háruló következményeket sem. Döntése pedig sem a büntetőbíróóság előtt nem volt megfellebbezhető, sem más független szerv megfelelő ellenőrzésének nem volt alávetve. A polgári bíróságok sem vizsgálták felül a kihantolás szükségességét, és nem mérlegelték a szóban forgó érdekeket.

Ezáltal a kérelmezőket megfosztották az őket megillető minimális szintű védelemtől. Ezért a magán- és családi életük tiszteletben tartásához való jogukba történő beavatkozás nem állt „a törvénnyel összhangban”, mivel a törvény nem biztosított megfelelő garanciákat az önkényesség ellen, amely sérti az Egyezmény 8. cikkét.

E megállapításra tekintettel a Bíróság nem találta szükségesnek külön megvizsgálni a kérelmezőknek az Egyezmény 13. cikkére alapított panaszát.

A Bíróság a kérelmezők javára fejenként 16.000,-Euro nemvagyoni kártérítést ítélt meg.

A Kúria emberi jogi vonatkozású határozatai

Büntető ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen határozat.

Közigazgatási ügyszak

Kfv.III.37.231/2018/13.

A Magyarország területén jogszerűtlenül tartózkodó harmadik országbeli állampolgár kiutasítása elrendelése nem mérlegelési jogkörben hozott döntés, a vonatkozó idegenrendészeti szabályok kógensek. A családi élet tiszteletben tartásának joga sem vezethet arra, hogy a magyarországi tartózkodási feltételeket nem teljesítő harmadik országbeli állampolgár kiutasításáról ne lehetne rendelkezni.

I. A Kúria előjáróban rámutatott, hogy a felperes hivatkozott az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésére, mely szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslással éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti. Jelen eljárásban a felperes kimeríthette valamennyi jogorvoslati lehetőségét, ezt meg is tette, nem sérült tehát a jogorvoslathoz való joga.

II. A hatóságnak a Harmtv. kógens rendelkezése alapján rendelkeznie kellett a kiutasításról. A családi élet tiszteletben tartása nem vezethet arra, hogy a magyarországi tartózkodási feltételeket nem teljesítő harmadik országbeli állampolgár kiutasításáról ne lehetne rendelkezni.

Az az Európai Emberi Jogi Bíróság Lupsa c. Románia ügyben hozott 10337/04 számú ítéletére történő hivatkozás eltérő tényállás miatt nem befolyásolhatta jelen ügyben a döntést, mert annak teljesen eltérő volt a tényállása, valamint a felperesre a magyar törvényekben foglalt kötelezettségek betartása, az ország területére történő beutazás és tartózkodás módjának jogszerű megválasztása ugyanúgy a kötelezettsége, mint ahogy a jogokat is gyakorolhatja.

Munkaügyi ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen határozat.

Polgári ügyszak

Pfv.I.20.623/2018/4.

A felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételek bármelyikének hiánya a felülvizsgálati kérelem hivatalból elutasítását eredményezi.

A felperesek felülvizsgálati kérelmükben jogszabálysértésként a Pp. 1-5.§-aiban foglaltakra hivatkoztak. Ezek a jogszabályi rendelkezések alapvető elveket tartalmaznak, megfogalmazzák a törvény (Pp.) célját, meghatározzák a bíróság feladatait. A Pp. célja, hogy a természetes személyek és más személyek vagyoni és személyi jogaival kapcsolatban felmerült jogviták bíróság előtti eljárásban való pártatlan eldöntését az alapelvek érvényesítésével biztosítsa. A bíróságnak az a feladata, hogy a feleknek a jogviták elbírálásához, a perek tisztességes lefolytatásához és ésszerű időn belül történő befejezéséhez való jogát érvényesítse. A bíróság a polgári ügyek körében felmerült jogvitát erre irányuló kérelem esetén bírálja el. A jogvita elbírálásához szükséges bizonyítékok rendelkezésre bocsátása – ha a törvény eltérően nem rendelkezik – a feleket terheli. A bíróság köteles a jogvita eldöntése érdekében a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről a feleket előzetesen tájékoztatni. A bíróságot határozatának meghozatalában más hatóság döntése, vagy a fegyelmi határozat, illetve az azokban megállapított tényállás nem köti. A bíróság – ha törvény eltérően nem rendelkezik – a felek közötti jogvitát nyilvános tárgyaláson bírálja el.

Az előbbieken idézett alapelvek a Pp. célját, ezzel összefüggésben a bíróság feladatait fogalmazzák meg, ezen alapelveket tartalmazó jogszabályi rendelkezések pusztán megjelölése anélkül, hogy ezek az alapelvek milyen konkrét jogszabály megsértése miatt szenvedtek csorbát és az mennyiben minősült az ügy érdemi elbírálására is lényeges kihatással lévő eljárásjogi szabálysértésnek, nem teszi érdemi elbírálásra – azaz a jogerős ítélet felülbírálatára – alkalmassá a felperesek felülvizsgálati kérelmét. A polgári eljárásjogi alapelveknek általánosságokban mozgó hivatkozása nem alkalmas a felülvizsgálat tartalmi és perjogi kereteinek meghatározására.

Az EJEE 6. cikke felsorolja a méltányos igazságszolgáltatás elvébe foglalt elemeket. A 6. cikk egésze szempontjából alapvető a bírói vizsgálatához való jog, ami nem korlátozható. A 6. cikk legfontosabb „ki nem mondott elve” az esélyek egyenlősége megfogalmazza a tisztességes tárgyaláshoz való jogot, mindez megfelel az előbbieken megjelölt, a Pp.-ben meghatározott alapvető elveknek, amelyeknek a felülvizsgálati kérelemben szerepeltetésével összefüggésben előbb fejtette ki álláspontját a Kúria, azaz önmagában az alapelvek felsorolása, vagy önmagában az alapelvekre hivatkozás nem alapozza meg a felülvizsgálat tartalmi és perjogi kereteit.

Gazdasági ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen határozat.

Kiadja: A Kúria Nemzetközi Kapcsolatok és Európai Jogi Iroda

Felelős szerkesztő: Dr. Pomeisl András József

Szerkesztőbizottság: Dr. Csöke Andrea, Dr. Kovács András, Dr. Molnár Gábor, Dr. Osztovits András

Munkatárs: Dr. Kiss Nikolett Zsuzsanna; Dr. Tancsik Annamária

Figyelem! A jelen hírlevélben közölt anyagok nem tekinthetők a Kúria hivatalos állásfoglalásának, hivatalos fordításnak illetve hivatalos közlésnek, csupán a tájékoztatást és figyelemfelkeltést célozzák, ezért azokra jogokat alapítani nem lehet.